PBU
Pædagogernes Pension

Årsrapport
for
Pædagogernes Pension

CVR-nr.: 17 34 04 84

2019

Kort og godt om pension

Årets afkast **20,1 pct.**

Gennemsnit 2003-2019 **6,9 pct.**

Gennemsnit 2010-2019 **10,5 pct.**

Afkast for medlemmer under 46 år

Bidragsprocent af løn:

Assistenter og pædagoger **14,37**

Ledere **16,44**

Assistenter og pædagoger gælder fra 1. juli 2016. Ledere gælder fra 1. april 2019.

Pensionspakken Forsikring

Dine forsikringer ved sygdom og død

Hvis du får en kritisk sygdom – **før** du fylder 70 år

Sum ved kritisk sygdom (engangsbeløb – skattefrit)
100.000 kr.

Hvis du får fleksjob, revalidering eller ressourceforløb – **før** du fylder 65 år

Halv invalidesum (engangsbeløb – skattefrit)
135.000 kr.

Hvis du får offentlig førtidspension – **før** du fylder 65 år

Invalidesum (engangsbeløb – skattefrit)	Invalidepension (årlig udbetaling til 65 år – før skat)
270.000 kr.	90.000 kr.

Hvis du dør, **før** du går på pension, og **før** du fylder 70 år

Dødsfaldssum (engangsbeløb – skattefrit)	Børnepension til hvert barn under 24 år (årlig udbetaling– før skat)
800.000 kr.	36.000 kr.

Ratepension ved død (engangsbeløb – før skat)
Medlemmets egne tal

Hvis du dør inden ti år, **efter** du er gået på pension

Engangsbeløb ved død (før skat)
Medlemmets egne tal

For yderligere oplysninger se **pbu.dk**

Pensionspakken Opsparing

Din pension

Når du går på pension

Livsvarig pension (årlig udbetaling resten af livet)	Ratepension (årlig udbetaling i 10 år)
Medlemmets egne tal	Medlemmets egne tal

Evt. aldersopsparing (skattefri)
Medlemmets egne tal

Indholdsfortegnelse

Ledelsesberetning 2019	1
Pædagognær rådgivning, Pædagogernes Hus og høj værdiskabelse for pædagoger	1
Formueafkast	2
Forventninger til 2020	3
Om Pædagogernes Pension	3
Samfundsansvar	5
Investeringsvirksomhed	7
Risikostyring	8
Livscyklus – aldersafhængig investeringspolitik	10
Resultat, balance og egenkapital	11
Pensionsvirksomhed	14
Pædagogernes Pensions ledelse	16
Bestyrelsen, delegeretforsamlingen og daglig ledelse	18
Bestyrelsens ledelseshverv	20
Direktionens ledelseshverv	22
5-års oversigter: Hovedtal og Finanstilsynets nøgletal	23
Ledelsespåtegning	25
Den uafhængige revisors revisionspåtegning	26
Resultatopgørelse og totalindkomstopgørelse	32
Balance - Aktiver	33
Balance - Passiver	34
Egenkapitalopgørelse	35
Noter	36

Ledelsesberetning 2019

Pædagognær rådgivning, Pædagogernes Hus og høj værdiskabelse for pædagoger

Pædagogernes Pension har i 2019 opnået topplaceringer på de væsentligste nøgletal og gennemført styrkelser på de områder, der er vigtige for et pensionsselskab og dermed for Pædagogernes Pension. Eksterne analyser viser, at pædagogerne i Pædagogernes Pension fik det højeste afkast for medlemmer med 20 år til pensionsalderen og er placeret næsthøjest blandt de andre aldre i livscyklusproduktet sammenlignet med de øvrige pensionsselskaber. Endnu bedre ser det ud, når man sammenligner de seneste tre års afkast, her har Pædagogernes Pension det højeste afkast for alle aldersklasser i pensionsselskabets livscyklusprodukt. Omkostningerne til administration pr. medlem forventes fortsat at være tredje lavest på det danske pensionsmarked, og investeringsomkostningerne er blandt de laveste i branchen. Den lave pris for forsikringerne blev bibeholdt, samtidig med at en række dækninger blev forbedret.

I starten af 2019 flyttede Pædagogernes Pension sammen med Børne- og Ungdomspædagogernes Landsforbund (BUPL) og BUPL A-kasse ind i det nyetablerede fælles hovedsæde Pædagogernes Hus. Det sender et stærkt signal til omverdenen om den helt særlige samhørighed, der er mellem medlemmerne i BUPL og pensionsselskabets medlemmer. De nye rammer i Pædagogernes Hus har åbnet op for en meget pædagognær rådgivning. Pædagogernes Pension har derfor i samarbejde med vores administrationsselskab Forca etableret et nyt rådgivningscenter i Pædagogernes Hus. Rådgivningscenteret er bemandet med erfarne pensionsrådgivere og pædagoger, der er efteruddannet til pensionsrådgivere. Det nye rådgivningscenter åbnede op for en unik og endnu mere pædagognær rådgivning den 6. januar 2020.

Pædagogerne skal kunne identificere sig med det, vi gør i Pædagogernes Pension. Derfor tilstræbes en tæt dialog med pædagogerne, som gennem deres medlemsvalgte repræsentanter i delegeretforsamlingen inddrages i drøftelser om væsentlige forhold, der vedrører medlemmerne. I 2019 blev der budt velkommen til en nyvalgt delegeretforsamling, som har fortsat den positive og aktive dialog, og som også fremadrettet vil gøre Pædagogernes Pension til et relevant talerør for en god udvikling for mennesker, samfund og miljø. Bestyrelsen og direktionen lægger i denne sammenhæng afgørende vægt på bæredygtighed og åbenhed i Pædagogernes Pension, hvor en ansvarlig investeringspolitik og etisk forretningsførelse er ligestillede mål med gode afkast og andre nøgletal.

Pædagogernes Pension vil fra 2020 sætte pensionsudbetalingerne ned med op til 9 pct. for vores 18.000 alderspensionister. Det skyldes det negative afkast i 2018, lavere afkastforventninger fremover, og at vores medlemmer forventes at leve længere, hvorfor pensionsopsparingerne skal strække over flere år. Det er vigtigt at understrege, at nedsættelsen sker fra et højt niveau, eftersom de høje afkast i tidligere år er kommet ind på medlemmernes egne konti. Vores tilgang til markedsrentemodellen er markedsrente uden buffere. Det betyder, at pensionerne kan svinge lidt

mere i Pædagogernes Pension, end man ser andre steder. Det mener vi, det er den bedste og mest fair tilgang til at det enkelte medlem kan få mest muligt ind på sin konto, da buffermodeller tilbageholder noget afkast, som man dør fra, hvis man dør tidligt. Vi mener ligeledes, at vores tilgang er den mest korrekte efterlevelse af Finanstilsynets meget klare, aktuelle anbefalinger til aktører i markedsrente.

Pædagogernes Pension er medlemsejet af de pædagoger, der er medlem af BUPL. Vi modtager kun indbetalinger fra medlemmer, og alt overskud tilfalder vores medlemmer. Vi er derfor et uafhængigt pensionsselskab med det eneste formål at skabe mest mulig værdi for medlemmerne. Bestyrelsen noterer med tilfredshed, at resultaterne i 2019 endnu engang underbygger dette:

- Et afkast, der toppede for alle aldersgrupper blandt arbejdsmarkedspensioner i markedsrente. For medlemmer under 46 år betød det et afkast på hele 20,09 pct., mens det for medlemmer over 70 år betød et afkast på 9,25 pct. Samlet set har pædagogerne fået mere end 9,6 mia. kr. før PAL i afkast i 2019, hvilket er det højeste afkast nogensinde.
- Administrationsomkostninger er uændret blandt de laveste i Danmark. I 2019 udgjorde administrationsomkostningerne, målt på nøgletallet N5, kun 310 kr. pr. medlem.
- De samlede omkostninger målt ved ÅOP (Årlig Omkostninger i Procent) på 0,6 pct. er fortsat blandt de laveste i Danmark.
- Pensionsindbetalingerne nåede i 2019 for første gang over 3 mia. kr.
- Pædagogerne har i stigende grad supplerende private pensionsopsparinger. Tendensen fra de seneste år er fortsat med stigende indbetalinger. Prisen er uændret, idet administrationsomkostningerne fortsat er 0 kr. i PBU Ekstra. Det fås ikke billigere og vil medføre en højere pension for vores medlemmer.

Formueafkast

I 2019 udgjorde formueafkastet på markedsrente med aldersafhængig investeringspolitik (livscyklus) 20,1 pct. for de yngste medlemmer under 46 år, som udgør ca. 40 pct. af medlemsgruppen, mens det gennemsnitlige afkast på livscyklus er endt på 15,2 pct.

Det gennemsnitlige årlige formueafkast på markedsrente har, for 10 års-perioden fra 2010 til 2019, udgjort 9,9 pct. og udgør i perioden siden markedsrenteordningens start i 2003 6,6 pct.

Tabel 1. Gennemsnitligt formueafkast i markedsrente

Gennemsnit 2003-2019	Gennemsnit 2010-2019	2019	2018
6,6%	9,9%	15,2%	-3,0%

Anm.: Beregnet som tidsvægtet afkast.

Det er Pædagogerne Pensions opfattelse, at markedsrenteordning giver medlemmerne en bedre mulighed for en højere forrentning og dermed en højere pension, end hvis opsparingen var sket i en garanteret gennemsnitsrenteordning.

Den gennemsnitlige årlige depotrente til medlemmerne under 46 år har siden markedsrenteordningens start i 2003 været 6,6 pct. før skat. Dette er betydeligt højere end inflationen i samme periode, og pensionens købekraft er derfor øget.

Forventninger til 2020

Pædagogernes Pension forventer, at 2020 vil vise en fortsat positiv udvikling i medlemsantallet og medlemsbidrag.

Medlemmernes afkast forventes på lang sigt at blive positivt påvirket af markedsrente med aldersafhængig investeringspolitik (livscyklus).

Forventningerne til afkastene i 2020 er i det store hele i tråd med udmeldingerne fra brancheorganisationen Forsikring & Pension. Afkastene bliver formentlig lavere end i 2019, især fordi aktieafkastene ikke forventes at blive ligeså gode som i 2019. Det skyldes blandt andet, at tempoet i den globale økonomi ventes at aftage lidt, ligesom prisen på mange risiko-aktiver, herunder aktier, ligger over de historiske gennemsnit. Der er en øget usikkerhed til afkastforventningerne som følge af det igangværende udbrud af coronavirus.

Der forventes et fortsat faldende samlet omkostningsniveau med fokus på investeringsomkostningerne.

Pædagogernes Pension har et godt udgangspunkt for at kunne sikre medlemmerne en endnu bedre service fremover blandt andet med en enkel og letforståelig pensionsordning kombineret med vores nye rådgivningscenter og et moderne medlemsunivers på pbu.dk. Her kan medlemmerne til enhver tid se opsparingen og forsikringerne i deres pensionspakke, ligesom der er mulighed for selvbetjening døgnet rundt på en række områder.

Efterfølgende begivenheder

Der har i perioden efter 31. december 2019 – statusdagen – og frem til regnskabets aflæggelse ikke været begivenheder, som påvirker regnskabsaflæggelsen for 2019.

Om Pædagogernes Pension

Pædagogernes Pension er en arbejdsmarkedspensionsordning, der efter aftale mellem Kommunernes Landsforening (KL) og Børne- og Ungdomspædagogernes Landsforbund (BUPL) i sin adfærd udlever værdier, som pædagogerne kan identificere sig med, og som samtidig leverer et konkurrencedygtigt livsforsikrings- og pensionsprodukt til pædagogerne.

Pædagogernes Pension er til for pædagogerne. Pædagogernes Pension tager derfor ansvar for at sikre, at pædagogernes pensionsordning dækker pædagogernes behov såvel i arbejdslivet som i pensionstilværelsen. Pædagogernes Pension tilbyder derfor pædagogerne en enkel ordning med lave

administrationsomkostninger, og at alle medlemmer har den samme ordning. Det betyder, at der kan kommunikeres ud fra samme grundlag og dermed opnås en gennemsigtighed, der er unik på pensionsmarkedet. Dette understøtter målet om at være den bedste pensionsordning for pædagoger.

Medlemmerne er det centrale udgangspunkt for alle aktiviteter i Pædagogernes Pension, og det tilstræbes at leve op til de høje etiske standarder, som afspejler pædagogernes værdier. Det opnås blandt andet ved at være i front på ESG-området, hvor den medlemsvalgte delegeretforsamling inddrages i alle værdimæssige spørgsmål, og ved at lade afkast og ansvarlighed gå hånd i hånd.

Videnressourcer og strategisk udvikling i Pædagogernes Pension

Hovedparten af den daglige administration af medlemmernes pensionsordninger, regnskab og fonds mv. er outsourcet til en ekstern leverandør. På investeringsområdet står Pædagogernes Pension for den løbende taktiske allokering, mens de konkrete investeringer er outsourcet til eksterne formueforvaltere, der udvælges af Pædagogernes Pension.

Det sikrer stordriftsfordele samtidig med, at ledelsen kan have fokus på strategi- og produktudvikling. Organiseringen betyder, at Pædagogernes Pension har en relativt lille og meget høj specialiseret medarbejderstab. De to største leverandører er Forca A/S og Nykredit Portefølje Administration A/S.

Kommunikation og helhedsrådgivning

Pædagogernes Pension har også i 2019 haft fokus på helhedsrådgivning i formidlings- og kommunikationsarbejdet. Det betyder, at Pædagogernes Pension har en ambition om at være til stede på de kanaler, som medlemmerne benytter, uanset alder og præferencer. Via de digitale løsninger – pbu.dk, app'en (mit PBU), e-Boks og e-mail – betjenes langt størstedelen af medlemmerne. Det betyder lavere administrationsomkostninger og en bedre service. En del medlemmer har dog brug for yderligere og mere dybdegående rådgivning. Til dem tilbyder Pædagogernes Pension én-til-én support på telefon og chat, samt rådgivningsmøder og personlige rådgivninger over hele landet.

I Pædagogernes Pension arbejder vi hele tiden på at tilbyde et unikt pædagogrettet rådgivningstilbud af høj kvalitet. Det understøttes blandt andet ved at ansætte pædagoger, som uddannes til pensionsrådgivere. I 2019 påbegyndte vi arbejdet med at etablere et nyt rådgivningscenter, som er bemandet med erfarne pensionsrådgivere og efteruddannede pædagoger, som fra 2020 skal rådgive medlemmerne over telefon og chat.

Digital rådgivning

Vi oplever en stigning i antallet af medlemmer, som benytter Medlemsuniverset på pbu.dk., hvor medlemmerne kan se deres egne tal og gennemføre selvbetjeninger. Antallet af unikke logins på pbu.dk steg med hele 39 pct. alene fra 2018 til 2019, ligesom antallet af brugere af PBU-appen blev mere end fordoblet.

Pædagogernes Pension har i 2019 fortsat arbejdet med en digital dialogplatform, hvor vi i e-Boks og

e-mail målrettet har segmenteret information ud til de medlemmer, som har afgivet samtykke. Den koordinerede indsats mellem hjemmeside og dialogplatform har vist sig at være en succes.

Rådgivningsmøder

Ligesom i de to foregående år er den fysiske tilstedeværelse rundt omkring i Danmark blevet styrket i 2019. De succesfulde møder, "Planlæg din pension", for medlemmer på 55 år og derover har været populære, ca. 2.000 pædagoger har deltaget.

Konceptet med personlige rådgivningsmøder i hele landet er fortsat som et fast tilbud i 2019. Det er primært pædagoger med pensionsuddannelse, som i årets løb afholdt de 360 personlige rådgivninger, der blev booket meget hurtigt via tilmeldingen på pbu.dk.

Den generelle nyhedsformidling foregik også i 2019 på pbu.dk og via det elektroniske nyhedsbrev, som hver måned sendes ud til mere end 30.000 medlemmer. Pædagogernes Pension publicerer desuden hvert år pjecer, der giver overblik over pensionsordningen og vejledning og inspiration til at planlægge pensionstilværelsen.

Møder og events

Pædagogernes Pension deltager så vidt muligt i alle de sammenhænge, hvor det er relevant for vores medlemmer, og hvor vi kan bidrage med viden og input. I 2019 var Pædagogernes Pension således blandt andet repræsenteret på alle generalforsamlinger i de lokale BUPL-fagforeninger, på Folkemødet, BUPL's ledertræf, KL's Børn og Unge topmøde og BUPL's ekstraordinære kongres. Alle events og stande med temaer som fx ligestilling, fleksibel tilbagetrækning og deltid & pension var velbesøgte og gav anledning til gode diskussioner og overvejelser om pension. Ydermere blev der afholdt 31 møder og halvdagsworkshops med både nye og erfarne BUPL-tillidsrepræsentanter (TR). Det hele med fokus på, hvordan tillidsrepræsentanterne kan hjælpe deres kolleger med at få gavn af deres pension i Pædagogernes Pension. På større TR-træf og TR-møder har vi desuden været synlige med stande med bl.a. tilbud om Pensionstjek.

Samfundsansvar

Pædagogernes Pension opfatter arbejdet med samfundsansvar som en vigtig og integreret del af vores virksomhed. Pædagogernes Pension er tilsluttet FN's Global Compact og indarbejder hensyn til respekt for menneskerettigheder, varetagelse af arbejdstagerrettigheder, beskyttelse af miljø og klima samt bekæmpelse af korruption i vores investeringer og i vores aktive ejerskabsstrategi. Pædagogernes Pension redegør for vores samfundsansvar i den årlige rapportering til Global Compact i henhold til Bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringsselskaber og tværgående pensionskasser § 132.

Udøvelsen af aktivt ejerskab sker i samarbejde med eksterne rådgivere, der løbende overvåger pensionsselskabets investeringer og rapporterer til Pædagogernes Pension om eventuelle brud på lov-

givning og internationale konventioner samt om væsentlige udfordringer for virksomhedernes langsigtede værdiskabelse. Overvågningen følges op af dialog med selskaberne samt af stemmeafgivning på børsnoterede virksomheders generalforsamlinger. I 2019 har Pædagogernes Pension været i dialog med 286 virksomheder på globalt plan og stemt på mere end 1.000 generalforsamlinger. Dialogen med selskaber i Pædagogernes Pensions investeringsportefølje har i 2019, udover skat, været koncentreret om fortsat opfølgning på Parisaftalen, samt på anstændige jobs og arbejdstagerforhold.

Dialog- og stemmeaktiviteten er detaljeret beskrevet i Rapport om Samfundsansvar 2019. Denne er tilgængelig både på Pædagogernes Pensions hjemmeside under https://pbu.dk/ansvarlighed-section/social-ansvarlighed/ og på Global Compacts hjemmeside www.unglobalcompact.org. Rapport om Samfundsansvar 2019 ligger klar som bilag til nærværende årsrapport.

Investeringerne vurderes på deres påvirkning af sociale forhold, klima- og miljøforhold samt god selskabsledelse (ESG). ESG-funktionen i Pædagogernes Pension er en integreret del af investeringsprocessen og har indsigelsesret i forhold til nye investeringer og godkendelse af nye og eksisterende forvaltere.

Vores fokus på ansvarlighed understreges af, at Pædagogernes Pensions ESG-ansvarlige fortsat varetager formandsposten i Dansif, som er et netværksforum for professionelle investorer, rådgivningsvirksomheder og andre i Danmark, der beskæftiger sig med ansvarlige investeringer. Pædagogernes Pension var for ti år siden med til at stifte Dansif.

I 2018 gjorde Pædagogernes Pension det sociale område i pensionsselskabets arbejde med ESG og aktivt ejerskab til fokusområde for de kommende tre-fire år. Til det formål er der udviklet en social platform, som er vejledende for arbejdet med ansvarlig investering og aktivt ejerskab. Den sociale platform i Pædagogernes Pension består af fire delområder: Kvinders rettigheder og ligeløn, Børns rettigheder, Arbejdstagerrettigheder og Ansvarlig skat. Platformen er udarbejdet med reference til tre af FN's verdensmål vedrørende ligestilling mellem kønnene, anstændige jobs og økonomisk vækst, samt mindre ulighed.

Den sociale platform understøtter Pædagogernes Pensions syn på ikke at medvirke til aggressiv skatteplanlægning og til at opfordre virksomhederne til, at de betaler en fair og gennemsigtig skat. Pædagogernes Pension har i 2019 forlænget samarbejdet med ligesindede investorer om at screene for kontroversiel skatteadfærd og være i dialog med udvalgte virksomheder indenfor pharma-, tech- og mineindustri. Der er øget opmærksomhed på og opbakning til Ansvarlig skat i den danske pensionsbranche og internationalt. Pædagogernes Pension har bidraget væsentligt til dette siden vedtagelsen af sin skattedoktrin i 2017.

De målrettede investeringer understøtter ligeledes den sociale platform, der sammentænker finansielt afkast med sociale og miljømæssige forbedringer, såkaldte impact investeringer. I 2019 har Pædagogernes Pension gennemført en ny investering i mikrofinans med fokus på kvinder i Asien og

Afrika. Området for fremtidige investeringer med en social og økonomisk dobbelt bundlinje er under udvikling.

Investeringsvirksomhed

Formueafkast 2019

Formueafkastet på markedsrente i 2019 udgjorde 20,1 pct. på livscyklus for medlemmer med 20 år til pensionsalderen. Afkastet var bedre end forventet ved årets start og kan især henføres til et godt afkast på aktier, jf. tabel 2. Det gode aktieafkast skyldes, at frygten for en nedtur i den globale økonomi, ikke kom til at holde stik. Specielt i USA var væksten mere robust end frygtet. Afkastet blev også understøttet af en kursændring i både amerikansk og international pengepolitik i en mere lempelig retning. Virksomhedernes indtjening viste sig desuden at blive bedre end ventet ultimo 2018. Endelig blev aktierne i løbet af 2019 båret frem af større optimisme omkring en fredelig afslutning af handelsstridighederne mellem USA og Kina.

Tabel 2. Formueafkast i markedsrente på aktivtyper før skat 2015-2019

(pct.)	2019	2018	2017	2016	2015
Nominelle obligationer	2,2	1,7	3,5	6,4	-0,6
Virksomhedsobligationer	16,7	2,5	4,9	9,3	-2,0
Obligationer udstedt af udviklingslande	15,9	-1,0	2,5	14,3	-4,5
Indeksobligationer	5,0	-1,0	1,9	9,0	-0,9
Børsnoterede aktier	30,4	-8,1	11,0	9,6	11,3
Infrastruktur	15,4	14,1	-	-	-
Andre alternativer	-0,4	12,7	-	-	-
Ejendomme	6,0	12,9	10,3	7,6	7,2

Aktivsammensætningen

I tabel 3 fremgår den gennemsnitlige aktivsammensætning for Pædagogernes Pensions markedsrenteordning.

Tabel 3. Gennemsnitlige aktivsammensætning for markedsrente, ultimo 2019

(pct.)	2019
Nominelle obligationer*	25
Virksomhedsobligationer	10
Obligationer udstedt af udviklingslande	5
Indeksobligationer	3
Børsnoterede aktier	43
Infrastruktur	4
Andre alternativer	3
Ejendomme	7

*Inklusive eventuelle likvide beholdninger

Vores portefølje har en spredning på en række aktivklasser med hovedvægten på børsnoterede aktier og nominelle obligationer (danske stats- og realkreditobligationer). Som det fremgår af tabel 3 har Pædagogernes Pension en lav andel af unoterede aktiver, herunder infrastruktur, andre alternativer og ejendomme. I unoterede aktiver indgår også unoterede aktier og fonde.

Risikostyring

Pensionsordningen for pædagogerne i Pædagogernes Pension er altovervejende en markedsrenteordning med opsparing på livscyklus med aldersafhængig investeringsrisiko og ensartede kollektive forsikringsdækninger, dog med mulighed for enkelte individuelle tilvalg for fx ledere.

I en markedsrenteordning er det medlemmerne, som bærer egne markeds- og livsforsikringsrisici, og denne risiko bliver ikke indregnet i Pædagogernes Pensions solvenskapitalkrav (SCR). Udover solvensstyring er der derfor i Pædagogernes Pensions risikostyringssystem etableret yderligere måling af medlemmernes risici på markedsrente gennem en pensionsrisikomodel, som giver et dækkende og korrekt grundlag for fx investeringsbeslutninger og beslutninger om beregningsgrundlag, samt for den efterfølgende risikostyring i forhold til disse og dermed i forhold til medlemmernes pensionsydelser.

Risikostyringssystemet er udmøntet gennem en politik fastsat af bestyrelsen og er organisatorisk forankret i risikostyringsfunktionen, som ledes af nøglepersonen på risikoområdet. Politikken skal sikre, at risikostyringssystemet, udover solvensstyringen, bidrager til et underbygget beslutningsgrundlag, der sikrer, at medlemmernes investeringer på livscyklus sker med en tilpas investeringsrisiko, der er forudsætningen for et attraktivt (risikojusteret) afkast. Men også så det sikres, at de pensionsydelser, som medlemmerne stilles i udsigt i pensionsprognoserne, er realistiske og ikke svinger mere end nødvendigt for at opnå afkastet. På markedsrente vil der dog altid være risiko for en lavere pension, hvis kapitalmarkederne udvikler sig ugunstigt. Hertil kommer risikoen for at medlemmerne lever længere end forventet, hvilket ligeledes vil sænke den årlige pensionsydelse, da pensionen skal strække længere.

De risici pensionskassen primært er eksponeret overfor er markedsrisici, modpartsrisiko, sundhedsforsikringsrisici, livsforsikringsrisici, operationelle risici samt øvrige risici.

- *Markedsrisici* er risikoen for, at aktiverne og passivernes værdi ændres som følge af bevægelser på de finansielle markeder, det kan være sig på både rente-, kapital-, valuta- og kreditmarkeder.
- *Modpartsrisici* er risikoen for, at pensionskassens modparter på især finansielle instrumenter misligholder deres forpligtelser, f.eks. som følge af konkurs. Pensionskassen afdækker denne risiko ved at forlange sikkerhedsstillelse for store udestående fordringer.
- *Sundhedsforsikringsrisici* er risikoen for at pensionskassens estimater for invaliditet og kritisk sygdom undervurderer den fremtidige udvikling i disse.

- *Livsforsikringsrisici* er risikoen for at pensionskassens estimater for dødsfald, levetid og omkostninger undervurderer den fremtidige udvikling i disse.
- *Operationelle risici* er blandt andet risikoen for, at menneskelige og tekniske fejl kan opstå i pensionskassens processer. Pensionskassen søger at minimere denne risiko ved at have effektive systemer og forretnings- og arbejdsgange.
- *Øvrige risici* er alle andre risici, som er svære at kvantificere i et kapitalkrav. Det kunne f.eks. være risici, der opstår ved ændret politisk klima, skattesystem, omdømme og cyberkriminalitet.

Solvenskapitalkrav og solvensdækning

Solvenskapitalkravet (SCR) og minimumskapitalkravet (MCR) opgøres efter standardmodellerne under Solvens II, dvs. uden anvendelse af muligheden for lempelser.

Bestyrelsen gennemgår mindst én gang årligt opgørelsesmetoden, og der gennemføres følsomhedsanalyser i forhold til SCR for at vurdere styrken overfor yderligere ændringer i de væsentligste risici, fx aktie-, rente-, valutakursrisiko samt levetidsrisiko. Følsomhedsanalyserne viser, at Pædagogernes Pension ultimo 2019 er robust overfor endnu større stød end der indregnes i SCR.

Tabel 4. Solvenskapitalkrav og overdækning, ultimo 2019

(mio. kr.)	2019	2018	2017	2016	2015[1)]
Anvendelig kapitalgrundlag til dækning af kapitalkrav (SCR og MCR)	2.748	3.462	3.837	3.699	3.681
Solvenskapitalkrav (SCR)	800	921	1.440	1.246	1.202
Overdækning i forhold til SCR	1.948	2.541	2.397	2.453	2.480
Minimumskapitalkrav (MCR) [2)]	360	414	655	526	
Overdækning i forhold til MCR	2.388	3.048	3.182	3.173	3.681
Solvensdækning, pct.	343,5	376,0	266,4	296,9	306,4

1) Beregning af solvensdækning 2015 er ud fra det individuelle solvensbehov
2) Det lineære MCR er pr. 31. december 2019 opgjort til 763 mio. kr., men er i forhold til FIL § 126, stk. 3 og 4 reduceret til 45 pct. af SCR, modsvarende til 360 mio. kr.

Solvensdækningen – det anvendelige kapitalgrundlag fratrukket risikomargin i forhold til solvenskapitalkravet, SCR – er 344 pct. pr. 31. december 2019, hvilket er et fald fra 376 pct. pr. 31. december 2018. Faldet skyldes primært udlodning fra egenkapitalen til henholdsvis medlemmernes opsparing og til overskudskapital pr. 1. januar 2019.

Følsomheder

Pædagogernes Pension udarbejder kvartalsvist og ved behov følsomhedsanalyser og stresstests på det opgjorte solvenskapitalkrav. Følsomhederne rapporteres fast til bestyrelsen. Der henvises til pensionskassens Rapport om solvens og Finansiel situation (SFCR) for en præsentation og gennemgang af følsomhederne.

Udlodning pr. 1. januar 2019

Der er pr. 1. januar 2019 udloddet 2.080 mio. kr. fra egenkapitalen, fordelt med 1.263 mio. kr. (1.073 mio. kr. efter PAL skat) til medlemmernes opsparing og med 817 mio. kr. (691 mio. kr. efter PAL skat) som overskudskapital. Udlodningen har haft begrænset indvirkning på solvensdækningen, hvilket skyldes, at markedsrisikoen på egenkapitalens egne investeringsaktiver udgør langt den væsentligste risiko i opgørelsen af solvenskapitalkravet (SCR).

Vurdering af Pædagogernes Pensions egen risiko og solvens

Bestyrelsen udarbejder mindst årligt en vurdering af Pædagogernes Pensions egen risiko og solvens (*ORSA*) i forhold til reglerne under Solvens II og ledelsesbekendtgørelsen. Risikovurderingen gennemføres på baggrund af en grundig proces med en fastlæggelse af risikobilledet i bestyrelsen efter forudgående behandling i revisions- og risikoudvalget.

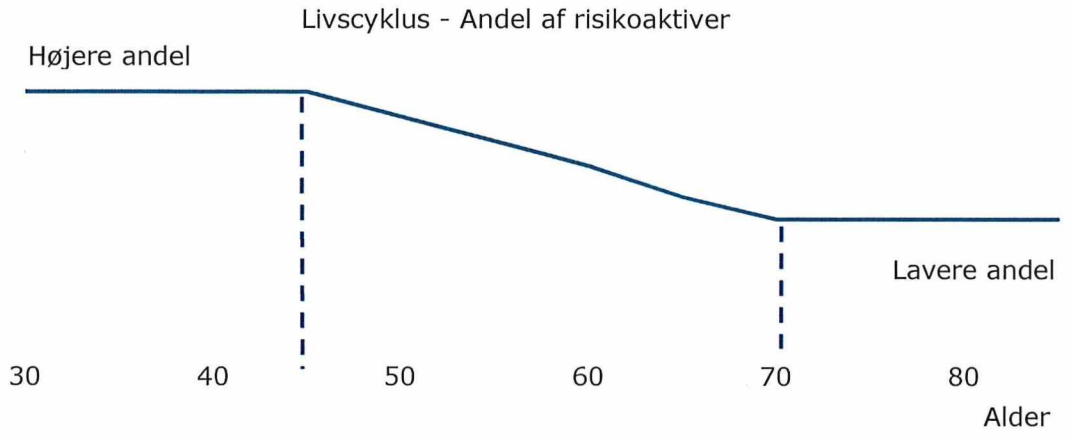
Risikobilledet følges løbende i Risikokomitéen, som er central for risikostyringssystemet og risikostyringsfunktionens arbejde. Alle fagansvarlige risikoejere samt aktuarfunktionen og compliancefunktionen deltager i Risikokomitéen, således at alle de væsentlige risici for Pædagogernes Pension og for pædagogerne med pensionsordning i Pædagogernes Pension identificeres.

Risikovurderingen i 2019 viser, at Pædagogernes Pension på 1-års sigt med et sikkerhedsniveau på 99,5 pct. svarende til en 200-års begivenhed kan modstå risici i forhold til overholdelse af solvenskapitalkravet. Kapitalplanen, der er en fremskrivning af udviklingen i basiskapitalen og solvenskapitalkravet ved gennemførsel af forretningsmodellen viser, at forretningsmodellen med stor sikkerhed kan gennemføres over den strategiske horisont – dvs. mindst de kommende fem år.

Livscyklus – aldersafhængig investeringspolitik

Pædagogernes Pension udvidede markedsrenteproduktet med livscyklus fra den 1. januar 2015. Formålet med livscyklusmodellen er at sikre mulighed for en aldersafhængig investeringspolitik, hvor det særligt er medlemmerne i de yngre år har en større andel af risikofyldte aktiver. Risikofyldte aktiver forventes på lang sigt at give et højere afkast og dermed et større depot, som giver en højere pension. På livscyklus falder andelen af risikofyldte aktiver i takt med alderen, og når pensionstidspunktet nærmer sig – eller er nået – vil andelen af risikofyldte aktiver være lavere og andelen af mindre risikable aktiver – fx obligationer – tilsvarende højere.

Figur 1. Illustration af livscyklusproduktet

Fortsat lave omkostninger giver højere pensioner

Administrationsomkostninger pr. medlem i Pædagogernes Pension var på 310 kr. i 2019. Pædagogernes Pension har derved fortsat nogle af markedets absolut laveste administrationsomkostninger. Omkostningsprocenten, der viser omkostningerne til administration af medlemmernes pensionsordning i forhold til de indbetalte bidrag fra medlemmerne, endte på 1,3 pct. mod 1,4 pct. i 2018.

Overgangen til fuld markedsrente, forenklingen af ordningen og en målrettet anvendelse af digitalisering giver en mere effektiv administration. Dette medfører lavere administrationsomkostninger både i Pædagogernes Pensions egen administration og hos pensionsselskabets outsourcing partnere. Ligeledes er fokus på investeringsområdet styrket, og en målrettet indsats skal sikre at investeringsomkostninger fortsat er blandt de laveste i markedet, samtidig med at et konkurrencedygtigt afkast fastholdes.

SKAT udsendte ultimo 2015 et såkaldt styresignal om betydningen af EU-dommen for momspraksis for danske pensionsselskaber, herunder Pædagogernes Pension. Ultimo 2019 har SKAT udsendt et nyt styresignal, som lægger op til en skærpet definition af investeringsforeninger, herunder at pensionsselskaber med garantiprodukter ikke kan sidestilles med investeringsforeninger.
Jf. note 12 i regnskabet er det ikke endeligt afklaret, hvad styresignalet konkret indebærer for Pædagogernes Pension.

Resultat, balance og egenkapital

Resultat til fordeling

Resultatet til fordeling mellem medlemmerne og egenkapitalen udgøres af summen af rente-, risiko- og omkostningsresultaterne (driftsresultatet) samt regulering som følge af ændringen i diskonteringsrente og udviklingen i medlemmernes sammensætning på fx alder.

Tabel 5. Resultat til fordeling

(mio. kr.)	2019	2018
Investeringsafkast efter pensionsafkastskat	8.189	-1.695
Tilskrivning af afkast og grundlagsrente til medlemmerne før bonus	-7.715	1.571
Renteresultat før bonus, i alt	475	-124
Risikoresultat	65	-67
Omkostningsresultat før bonus	3	3
Driftsresultat, i alt	542	-188
Markedsværdiregulering af pensionshensættelser, i alt	-58	12
Realiseret resultat til fordeling	484	-176

Anm.: Der er foretaget afrundinger i tabellen, og tallene summer ikke nødvendigvis.
Det realiserede resultat på 484 mio. kr. tillagt pensionsafkastskat på 1.471 mio. kr. udgør 1.955 mio. kr.
Af dette vedrører 528 mio. kr. de bonusberettigede forsikringer og 1.427 mio. kr. de ikke-bonusberettigede forsikringer.

Renteresultatet består af det opnåede investeringsresultat fratrukket forrentningen af medlemmernes opsparing og udgør 475 mio. kr.

Risikoresultatet er de opkrævede risikopræmier fratrukket udgiften til risikoydelser og udgjorde 65 mio. kr. Medlemmerne har i alt fået udbetalt 430 mio. kr. til ydelser ved død til efterladte, invalideydelser og til kritisk sygdom.

Omkostningsresultatet før bonus er de opkrævede omkostningsbidrag fratrukket de faktiske administrationsomkostninger og udgjorde i 2019, som i 2018, 3 mio. kr. Det lave omkostningsniveau kommer medlemmerne til gode i form af fortsat lavere omkostningsbidrag.

Driftsresultatet udgjorde derfor 542 mio. kr. mod -188 mio. kr. i 2018.

Resultat

Pædagogernes Pension har anmeldt regler for overskudsfordeling til Finanstilsynet. Reglerne fastlægger fordelingen af overskuddet mellem medlemmernes pensionsordninger og medlemmerne som ejere. Medlemmernes andel som ejere – egenkapitalforrentningen eller resultatet, inkl. udlodning – udgør -859 mio. kr. i 2019.

Tabel 6. Disponering af resultat til fordeling

(mio. kr.)	2019	2018
Realiseret resultat til fordeling	484	-176
Medlemmers bonustilskrivning	-4	-3
Tilskud ved overgang til alderspension	1	264
Tilskud fra egenkapital	1.073	0
Årets ændring i overskudskapital	93	0
Årets ændring i risikomargen	10	1
Årets ændring i individuel bonus	-10	-1
Årets ændring i risikofond	-34	-14
Årets ændring i kollektivt bonuspotentiale	214	-74
Fordelt til medlemmerne	1.344	172
Fordelt til egenkapitalen	-859	-348

Medlemmernes pensionsordninger før bonus er opskrevet med 7.715 mio. kr. i form afkast og grundlagsrente, jf. tabel 5. Med en opskrivning på 1.344 mio. kr. i form af tilskud fra egenkapital, bonus og opbygning af bonuspotentialer, jf. tabel 6, er medlemmernes depoter i alt opskrevet med 9.059 mio. kr. i 2019.

Bidrag og udbetalinger

Medlemsbidrag udgjorde 3.033 mio. kr. i 2019 mod 2.895 mio. kr. i 2018. Dette svarer til en stigning på 138 mio. kr. eller 4,8 pct.

I 2019 udbetalte Pædagogernes Pension i alt ydelser på 1.864 mio. kr. mod 1.706 mio. kr. i 2018, en stigning på 9,3 pct. Ydelserne fordeler sig overordnet med:

- 1.042 mio. kr. til alderspensioner
- 243 mio. kr. til invalideydelser
- 152 mio. kr. til ydelser ved død
- 35 mio. kr. til kritisk sygdom
- 392 mio. kr. til overførsler og udtrædelser vedrørende medlemmer, der ophævede pensionsordningen i Pædagogernes Pension

Pædagogernes Pension har fortsat langt flere bidragsbetalende medlemmer end pensionister, men et stigende antal betalende medlemmer vil gå på pension i de kommende år. Derfor vil de udbetalte pensionsydelser procentuelt stige forholdsvist meget. I kroner vil medlemsbidragene over den kommende årrække dog fortsat overstige udbetalingerne med bred margin.

Egenkapital og konsolidering

Egenkapitalen udgjorde 2.004 mio. kr. pr. 31. december 2019, hvilket er 1.551 mio. kr. mindre end ved indgangen til året. Det svarer til årets negative resultat på 859 mio. kr. og overførsel til overskudskapital primo 2019 på 691 mio. kr.

Pensionsselskabets udskudte skatteaktiv - udskudt pensionsafkastskat - udgjorde 461 mio. kr. ultimo 2019, hvilket er 103 mio. kr. mindre end ved udgangen af 2018. Nedskrivelse af udskudt pensionsafkastskat vedrører udnyttelse af tidligere års tilgodehavender og fremførte skattelempelser i forbindelse med udenlandske indkomster.

Pensionsvirksomhed

Pensionspakken

Alle medlemmer i Pædagogernes Pension er omfattet af Pensionspakken. Denne er en enkel og fremtidssikret pensionsordning, hvor flest mulige penge går til pension. Samtidig har medlemmerne gode forsikringer ved sygdom og død. Der tages løbende stilling til størrelsen af forsikringerne, så de sammen med den offentlige pension og ATP giver en tilstrækkelig dækning for en typisk pædagog. Medlemmernes opsparing bliver forrentet med markedsrente gennem hele pensionsordningens levetid. Det giver efter bestyrelsens opfattelse den bedste forrentning over tid.

PBU Ekstra

Medlemmerne har mulighed for at spare ekstra op til pension dels via supplerende indbetaling til hovedordningen i Pædagogernes Pension og dels via PBU Ekstra. I PBU Ekstra er der mulighed for at vælge mellem ratepension og skattefri aldersopsparing. Medlemmerne har således mulighed for at indbetale til den supplerende pensionsopsparing, der passer bedst sammen med den obligatoriske pensionsordning og medlemmets ønsker og behov.

Medlemsudviklingen

Pædagogernes Pension har 119.012 medlemmer inkl. børne- og ægtefællepensionister ultimo 2019, jf. tabel 7. Antallet af betalende medlemmer er steget, mens antallet af hvilende medlemmer tilsvarende er faldet. Antallet af pensionerede medlemmer er stigende.

Tabel 7. Medlemmer og pensionister, ultimo

(antal)	2019	2018
Betalende medlemmer*	71.757	67.652
Hvilende medlemmer	25.665	28.016
Pensionerede medlemmer	20.025	19.304
Medlemmer, i alt	117.447	114.972
Alderspensionister	17.549	16.783
Invalidepensionister	2.476	2.521
Pensionerede medlemmer, i alt	20.025	19.304
Ægtefællepensionister	1.087	1.040
Børnepensionister	478	529
Børne- og ægtefællepensionister, i alt	1.565	1.569
Medlemmer inkl. børn- og ægtefæller, i alt	119.012	116.541

* Inklusive bidragsfrit dækkede.

Forrentning af medlemmernes pensionsopsparing

I Pensionspakken bliver medlemmernes opsparing forrentet med en depotrente, der svarer til det direkte afkast på investeringsaktiverne fratrukket pensionsafkastskat og investeringsomkostninger. I 2019 var depotrenten for en 45-årig 12,4 pct. (efter pensionsafkastskat) og har siden etableringen af Pensionspakken i 2003 i gennemsnit udgjort 5,6 pct. pr. år. (efter pensionsafkastskat).

Af figur 2 fremgår udviklingen for 100 kr. forrentet med depotrenten for en 45-årig i Pensionspakken siden 1. januar 2003. Figuren viser, at 100 kr. indbetalt i 2003 er vokset til 251 kr. ved udgangen af 2019. Tabet under den finansielle krise i 2008-2009 er dermed mere end indhentet. Medlemmerne har over perioden fået en depotrente, der langt overstiger inflationen. På en markedsrenteordning må det forventes, at der fra tid til anden vil være år med negative depotrenter. Det er bestyrelsens opfattelse, at depotrenten over længere perioder på en markedsrenteordning vil være højere end en garanteret grundlagsrente på gennemsnitsrente.

Figur 2. For en 45-årig er 100 kr. fra 2003 - 2019 vokset til

Pædagogernes Pensions ledelse

Generalforsamling og delegeretforsamling

På generalforsamlingen 2019 blev de to uafhængige og særligt kyndige medlemmer af bestyrelsen, Lis Skovbjerg og Leif Hasager, genvalgt for en to-årig periode.

Delegeretforsamlingen har i 2019 afholdt 2 møder. Delegeretforsamlingen består af 35 delegerede, der vælges af og blandt pensionsselskabets medlemmer. Der vælges tre delegerede fra hvert område svarende til BUPL's lokale fagforeninger, dog kun én fra Bornholm. Der vælges endvidere én delegeret fra Landsforeningen for Socialpædagoger (LFS). Delegeretforsamlingen består af 17 mænd og 18 kvinder.

Bestyrelsen

Kommunernes Landsforening (KL) og Børne og Ungdomspædagogernes Landsforbund (BUPL) udpeger hver to medlemmer til Pædagogernes Pensions bestyrelse. På generalforsamlingen vælges der tre medlemsvalgte medlemmer til bestyrelsen. Endvidere vælges der på generalforsamlingen to uafhængige og særlig kyndige medlemmer til bestyrelsen for en to-årig periode.

Et af de to KL-udpegede bestyrelsesmedlemmer, Anne Madsen, er i december måned udtrådt af bestyrelsen. KL har den 12. februar 2020 udpeget Carsten Rasmussen, borgmester i Lejre Kommune, som nyt medlem af bestyrelsen.

Bestyrelsen har i 2019 afholdt 8 møder, herunder 5 ordinære møder, 1 ekstraordinært møde, samt 2 møder i tilknytning til Pædagogernes Pensions generalforsamling.

Revisions- og risikoudvalget

Pædagogernes Pensions bestyrelse har i henhold til gældende lovgivning nedsat et revisionsudvalg. Revisionsudvalgets opgave er at have særlig fokus på at overvåge pensionsselskabets regnskabsaflæggelse og overvåge, om pensionsselskabets interne kontrol- og risikosystemer fungerer effektivt.

Revisionsudvalget består af fire bestyrelsesmedlemmer, herunder de to uafhængige og særligt kyndige medlemmer af bestyrelsen. Lis Skovbjerg er af bestyrelsen udpeget som formand for revisionsudvalget, og Leif Hasager som næstformand. Endvidere er bestyrelsesformand Uffe Jensen og bestyrelsesmedlem Kim Hyttel medlemmer af revisionsudvalget.

Revisionsudvalget har i 2019 afholdt 3 møder samt 1 skriftligt møde. Revisionsudvalget kvalificerer og forbereder drøftelserne i bestyrelsen inden for udvalgets virke, som overordnet omfatter regnskab, revision, compliance og risiko. Revisionsudvalget skiftede ultimo 2019 navn til Revisions- og Risikoudvalget.

Direktionen

Administrerende direktør Sune Schackenfeldt udgør direktionen.

Ledelse og styring

Som en del af Solvens II har Finanstilsynet fastsat en række krav til ledelsen og styringen af livsforsikringsselskaber og pensionsselskaber, herunder Pædagogernes Pension. Det overordnede formål med kravene er at sikre en sund virksomhed med effektive former for virksomhedsstyring.

Der er etableret funktioner indenfor områderne aktuariat, compliance, risikostyring og internal audit, ligesom der er udpeget nøglepersoner indenfor hvert af disse områder.

Aflønningspolitik

Bestyrelsen har i henhold til gældende lovgivning fastlagt en aflønningspolitik for Pædagogernes Pension. Aflønningspolitikken indebærer blandt andet, at ingen medarbejdere eller medlemmer af direktionen og bestyrelsen modtager variable løndele, herunder bonus.

Aflønningspolitikken kan ses på Pædagogernes Pensions hjemmeside under https://www.pbu.dk/globalassets/aflonningspolitik-i-padagogernes-pension.pdf.

Måltal for det underrepræsenterede køn

Pædagogernes Pensions bestyrelse skal i henhold til gældende lovgivning opstille et måltal for det underrepræsenterede køn med henblik på at opnå en ligelig repræsentation mellem kønnene på posterne i hvert af de øverste ledelseslag. Bestyrelsen opfatter en ligelig kønsfordeling som en repræsentation af hvert køn med mindst 33 pct.

Pensionsselskabets bestyrelse består af to kvinder og syv mænd.

Bestyrelsen, delegeretforsamlingen og daglig ledelse

Bestyrelsen

Uffe Jensen *
Formand
Borgmester, Odder Kommune

Lasse Bjerg Jørgensen **
1. næstformand
Hovedkasserer, BUPL

Torstein Grubb ***
2. næstformand
Pædagog

Steffen Poulsen ***
SFO-leder

Kim Hyttel ***
Institutionsleder

Mette Skovhus Larsen **
Faglig sekretær, BUPL

Lis Skovbjerg ***
Særligt kvalificeret medlem

Leif Hasager ***
Særligt kvalificeret medlem

Carsten Rasmussen *
Borgmester, Lejre Kommune

* Udpeget af Kommunernes Landsforening (KL)

** Udpeget af Børne- og Ungdomspædagogernes Landsforbund (BUPL)

*** Valgt af medlemmerne

Delegeretforsamlingen fra den 1. januar 2019

Bjarne Kofoed	Hovedstaden
Bjarne Benda	Hovedstaden
Ulla Mathiesen	Hovedstaden
Per B. Andersen	Storkøbenhavn
Brigitte Christensen	Storkøbenhavn
Lene Due	Storkøbenhavn
Ole L. Nielsen	Nordsjælland
Pernille Riis	Nordsjælland
Christa Thestrup	Nordsjælland
Torstein Grubb	Midtsjælland
Kay Abrahamsen	Midtsjælland
Pia Ungstrup Petersen	Midtsjælland
Mette Laurentzius	Sydøstsjælland
Joakim Rex Blankschøn	Sydøstsjælland
Anne-Marie Knudsen	Sydøstsjælland
Susanne B. Frederiksen	Bornholm
Marianne Carlsen	Fyn
Johannes Nissen	Fyn
Lone Reinholdt	Fyn
Per Wøssner	Sydjylland
Merete Wittrup Lauesen	Sydjylland
Lasse Porsgaard Birkelund	Sydjylland
Kim Hyttel	MidtVestjylland
Jonna Uhre	MidtVestjylland
Jens Jensen	MidtVestjylland
Lone Brask Bay	Østjylland
Bettina Laursen	Østjylland
Rikke W. Ganderup	Østjylland
Steffen Poulsen	Århus
Lars Møller	Århus
Linda Hedegaard Bjerre	Århus
David Nordstrøm	Nordjylland
Peter Leth Nielsen	Nordjylland
Grethe Kirstine Nielsen	Nordjylland
Hanne Rosenqvist	LFS

Bestyrelsens ledelseshverv

Bestyrelsesformand Uffe Jensen
Borgmester og formand for Økonomi- og Erhvervsudvalget, Odder kommune
Medlem af KL's repræsentantskab, KKR - Kommunekontaktrådet for Region Midtjylland, herunder uddannelsesudvalget
Bestyrelsesmedlem i Erhvervshus Midtjylland
Bestyrelsesmedlem i Østjyllands Brandvæsen
Bestyrelsesmedlem i UdviklingOdder
Bestyrelsesmedlem i Odder Gymnasium
Medlem af den politiske styregruppe for Business Region Aarhus og Kredsrådet i Østjyllands Politi
Formand for bestyrelsen i FGU - Forberedende Grund Uddannelse Sydøstjylland
Medlem af formandskabet i Kattegatkomitéen
Medlem af Letbanerådet
Medlem af Revisions- og risikoudvalget i Pædagogernes Pension

1. næstformand Lasse Bjerg Jørgensen
Hovedkasserer i BUPL
Formand for BUPL-A
Bestyrelsesmedlem i Danske A-kasser
Bestyrelsesmedlem i Vesterbro Ungdomsgård
Medlem af Regeringens Beskæftigelsesråd
Medlem af repræsentantskabet i Lån & Spar Bank A/S

2. næstformand Torstein Grubb
Ingen

Bestyrelsesmedlem Steffen Poulsen
Ingen

Bestyrelsesmedlem Kim Hyttel
Kritisk revisor for BUPL og BUPL MidtVestjylland
Kritisk revisor for BUPL-A
Kasserer i Danske Ølsamlere
Landsøkonomiansvarlig og landsbestyrelsesmedlem i Danske Ølentusiaster
Medlem af Revisions- og risikoudvalget i Pædagogernes Pension

Bestyrelsesmedlem Mette Skovhus Larsen
Faglig sekretær i BUPL
Næstformand i BUPL-A
Medlem af FH - Fagbevægelsens Hovedorganisations hovedbestyrelse
Medlem af Arbejdsmiljørådet
Medlem af Branchefællesskabet for Arbejdsmiljø for Velfærd og Offentlig administration

Bestyrelsesmedlem Lis Skovbjerg
Næstformand i Pensionskassen for Magistre og Psykologer
Næstformand i MP Ejendomme P/S
Bestyrelsesmedlem i MP Investment Management A/S
Næstformand i Revisions- og risikoudvalget i Pensionskassen for Magistre og Psykologer
Formand for Revisions- og risikoudvalget i Pædagogernes Pension

Bestyrelsesmedlem Leif Hasager
Bestyrelsesmedlem i KJK Sicav
Bestyrelsesmedlem i Formuepleje Ejendomme
Bestyrelsesmedlem i Absalon Corporate Credit
Næstformand i Revisions- og risikoudvalget i Pædagogernes Pension

Bestyrelsesmedlem Carsten Rasmussen
Borgmester, Lejre kommune
Næstformand i KKR Region Sjælland
Medlem af Skatterådet
Næstformand i ROMU's bestyrelse
Bestyrelsesmedlem af Nationalparken Skjoldungerne

Direktionens ledelseshverv

Administrerende direktør Sune Schackenfeldt
Bestyrelsesformand for PBU Bolig A/S
Bestyrelsesformand for Ejendomsudvikling Flintholm Have P/S
Bestyrelsesformand for Ejendomsudvikling Kronborg Strand P/S
Bestyrelsesformand for Nyborg Midtermole P/S
Bestyrelsesformand for PBU Invest Holding P/S
Bestyrelsesformand for Rådhus Have P/S
Bestyrelsesformand for Brahesbakke P/S
Bestyrelsesmedlem i Forca A/S
Bestyrelsesformand for Landsforeningen til Bekæmpelse af Cystisk Fibrose
Alle disse hverv er ulønnede.

For yderligere oplysninger om Sunes CV, hverv og personlige oplysninger henvises til følgende link:

https://www.pbu.dk/om-os/fakta-om-pbu2/organisation/Ledelse/sune-schackenfeldt/

Ledelsesgruppen
Adm. direktør Sune Schackenfeldt
Matematisk direktør Frank Cederbye
Investeringsdirektør Carsten Warren Petersen
Finansdirektør Lars Ingemann Nielsen, fratrådt februar 2019

For yderligere oplysninger om ledelsesgruppen henvises til følgende link:

https://www.pbu.dk/om-os/fakta-om-pbu2/organisation/Ledelse/

5-års oversigter: Hovedtal og Finanstilsynets nøgletal

Tabel 8. Regnskabets hovedtal (pensionskassen), 2015-2019

(mio. kr.)	2019	2018	2017	2016	2015
Resultatopgørelsens hovedtal					
Medlemsbidrag	3.033	2.895	2.754	2.661	2.578
Pensionsydelser	1.864	1.706	1.511	1.490	1.386
Investeringsafkast efter PAL-skat	8.189	-1.695	4.511	3.842	1.342
Administrationsomkostninger	40	39	36	38	34
Pensionsteknisk resultat	-1.063	-249	-103	-14	932
Årets resultat	-859	-348	175	234	995
Balancens hovedtal					
Hensættelser til pensionsaftaler og investeringskontrakter, i alt	70.378	60.345	60.542	55.000	50.072
Egenkapital, i alt	2.004	3.555	3.903	3.728	3.681
Aktiver, i alt	78.835	67.722	66.063	63.222	57.760
Aktiver, i alt (koncern)	79.115	67.910	66.175	63.346	57.863

Noter:
Afrundinger kan medføre, at tallene ikke summer.

Tabel 9. Nøgletal (pensionskassen), 2015-2019

	2019	2018	2017	2016	2015
Afkastprocent relateret til markedsrenteprodukter før pensionsafkastskat (N2)	15,3	-3,2	9,2	8,5	3,7
Afkastprocent for 45 årig	20,1	*-5,2*	*10,4*	*9,6*	*4,8*
Afkastprocent for 50 årig	*17,9*	*-4,2*	*9,8*	*8,7*	*4,8*
Afkastprocent for 60 årig	*13,5*	*-2,2*	*8,6*	*8,2*	*2,9*
Afkastprocent for 75 årig	*9,3*	*-0,2*	*7,4*	*7,9*	*0,0*
Afkastprocent relateret til markedsrenteprodukter efter pensionsafkastskat	*13,0*	*-2,7*	*7,8*	*7,2*	*3,1*
Afkastprocent relateret gennemsnitsrenteprodukter før pensionsafkastskat (N1)	11,7	-1,1	7,4	7,6	1,7
Afkastprocent relateret gennemsnitsrenteprodukter efter pensionsafkastskat	*9,9*	*-0,9*	*6,3*	*6,4*	*1,4*
Kontorente relateret til Livscyklus (efter pensionsafkastskat)					
Kontorente for 45 årig	*12,4*	*-0,6*	*10,5*	*3,8*	*5,1*
Kontorente for 50 årig	*11,5*	*-0,3*	*9,6*	*3,2*	*5,1*
Kontorente for 60 årig	*9,8*	*0,5*	*8,0*	*3,5*	*3,7*
Kontorente for 75 årig	*8,0*	*1,2*	*6,5*	*4,2*	*1,4*
Risiko på afkast relateret til markedsrenteprodukter (N3)	3,25	3,75	3,25	3,75	-
Omkostningsprocent af hensættelser (N4)	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Omkostninger pr. medlem (N5), kr.	310	313	296	321	285
Egenkapitalforrentning efter skat (N6)	-35,3	-9,3	4,6	6,3	31,2
Forretning af overskudskapital, der tildeles afkast som egenkapital (N7)	-	-	-	-	-

Bemærkning:
Ændring i regnskabsbekendtgørelsen i 2016 er af en sådan karakter, at det ikke er praktisk muligt at tilpasse sammenligningstal. Sammenligningstal for perioden før 2016 er derfor ikke direkte sammenlignelige med 2016, 2017, 2018 og 2019.

Ledelsespåtegning

Bestyrelsen og direktionen har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for Pædagogernes Pension for regnskabsåret 2019.

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med Lov om finansiel virksomhed.

Årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og pensionsselskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2019 samt af resultatet af koncernens og pensionsselskabets aktiviteter for regnskabsåret 2019.

Ledelsesberetningen indeholder en retvisende redegørelse for udviklingen og aktiviteterne i koncernen og pensionsselskabets samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer som koncernen og pensionsselskabet kan påvirkes af.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

København, den 11. marts 2020

Direktionen

Sune Adam Wilhelm A Schackenfeldt

Bestyrelsen

Uffe Jensen (Formand)

Lasse Bjerg Jørgensen (1. næstformand)

Torstein Grubb (2. næstformand)

Steffen Poulsen

Kim Hyttel

Mette Skovhus Larsen

Carsten Rasmussen

Lis Skovbjerg

Leif Hasager

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til medlemmerne af Pædagogernes Pension – pensionskassen for pædagoger

Konklusion

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet (herefter benævnt "regnskaberne") for Pædagogernes Pension – pensionskassen for pædagoger for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2019, der omfatter resultatopgørelse, totalindkomstopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis. Koncernregnskabet og årsregnskabet udarbejdes efter lov om finansiel virksomhed.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og pensionskassens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2019 samt af resultatet af koncernens og pensionskassens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2019 i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed.

Vores konklusion er konsistent med vores revisionsprotokollat til revisionsudvalget og bestyrelsen.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet". Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Uafhængighed

Vi er uafhængige af koncernen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav.

Efter vores bedste overbevisning er der ikke udført forbudte ikke-revisionsydelser som omhandlet i artikel 5, stk. 1, i forordning (EU) nr. 537/2014.

Valg af revisor

Vi blev første gang valgt som revisor for Pædagogernes Pension – pensionskassen for pædagoger den 26. maj 2000 og er genvalgt årligt ved generalforsamlingsbeslutning i en samlet opgaveperiode på 20 år frem til og med regnskabsåret 2019.

Centrale forhold ved revisionen

Centrale forhold ved revisionen er de forhold, der efter vores faglige vurdering var mest betydelige ved vores revision af regnskaberne for regnskabsåret 2019. Disse forhold blev behandlet som led i vores revision af regnskaberne som helhed og udformningen af vores konklusion herom. Vi afgiver ikke nogen særskilt konklusion om disse forhold. For hvert af nedennævnte forhold er beskrivelsen

af, hvordan forholdet blev behandlet ved vores revision, givet i denne sammenhæng.

Vi har opfyldt vores ansvar som beskrevet i afsnittet "Revisors ansvar for revisionen af regnskaberne", herunder i relation til nedennævnte centrale forhold ved revisionen. Vores revision har omfattet udformning og udførelse af revisionshandlinger som reaktion på vores vurdering af risikoen for væsentlig fejlinformation i regnskaberne. Resultatet af vores revisionshandlinger, herunder de revisionshandlinger vi har udført for at behandle nedennævnte forhold, danner grundlag for vores konklusion om regnskaberne som helhed.

Måling af hensættelser til pensionsaftaler og investeringskontrakter

Hensættelser til pensionsaftaler og investeringskontrakter udgør 70,4 mia. kr. pr. 31. december 2019 for pensionskassen. Heraf udgør hensættelser til markedsrenteprodukter 66,1 mia. kr. og pensionshensættelser til gennemsnitsrenteprodukter 4,2 mia. kr.

Måling af pensionshensættelser til gennemsnitsrenteprodukter involverer ledelsesmæssige skøn, der i væsentligt omfang påvirker den regnskabsmæssige værdi. Som følge heraf vurderes dette at være et centralt forhold i revisionen.

De væsentligste ledelsesmæssige skøn omfatter sandsynligheder for invaliditet, dødelighed og tilbagekøb.

Ledelsen har angivet oplysninger om hensættelser til pensionsaftaler og investeringskontrakter i note 17 og 18.

Hensættelser til markedsrenteprodukter er tegnet uden garantier. Vi anser ikke måling af disse hensættelser for forbundet med betydelige risici for fejlinformation, udover risici relateret til måling af unoterede investeringsaktiver.

Vores revision af hensættelse til pensionsaftaler og investeringskontrakter:

Baseret på vores risikovurdering har vi gennemgået den af ledelsen foretagne måling af hensættelser til pensionsaftaler og investeringskontrakter.

Vores revision har omfattet gennemgang af de metoder, forudsætninger og data som ledelsen har anvendt i forbindelse med opgørelsen af hensættelser til pensionsaftaler og investeringskontrakter.

Revisionshandlingerne, der er udført i samarbejde med vores eksperter med aktuarmæssige kvalifikationer, har omfattet:

- Vurdering og test af nøglekontroller i de aktuarmæssige modeller, herunder vedrørende dataindsamling og -analyse samt processer for fastlæggelse af forudsætninger
- Vurdering af de anvendte metoder og parametre ved at anvende vores branchekendskab og erfaring, med fokus på ændringer sammenlignet med sidste år
- Vurdering af eventuelle væsentlige afvigelser i forudsætningerne i forhold til lov- og rapporteringsmæssige krav og branchestandarder

- Vurdering af forudsætninger om sandsynlighed for invaliditet, dødelighed og tilbagekøb, der er anvendt i opgørelsen, sammenholdt med historiske data og markedspraksis
- Afstemning af hensættelser til forsikringssystemet og analyse af udviklingen, især i rente-, risiko- og omkostningsresultater.

Måling af unoterede investeringsaktiver

Unoterede investeringsaktiver omfatter bl.a. investeringsejendomme, investeringer i kapitalfonde, ejendomsfonde og unoterede aktier med en samlet værdi på 12,3 mia. kr. pr. 31. december 2019 for koncernen.

Måling af unoterede investeringsaktiver til dagsværdi vurderes at være et centralt forhold ved revisionen, idet målingen er påvirket af ledelsesmæssige skøn, ligesom ændringer i forudsætninger og de anvendte metoder kan have væsentlig indvirkning på målingen.

De væsentligste ledelsesmæssige skøn omfatter fastsættelse af markedsværdi på unoterede illikvide investeringsaktiver, fastsættelse af afkastkrav samt vurdering af fremtidige pengestrømme, herunder forventninger til udviklingen i markederne, hvor investeringerne er foretaget.

Ledelsen har angivet oplysninger om unoterede investeringsaktiver i note 1 og 29.

Vores revision af unoterede investeringsaktiver

Baseret på vores risikovurdering har vi gennemgået den af ledelsen foretagne måling af unoterede investeringsaktiver.

Revisionshandlingerne har omfattet:

- Vurdering og test af nøglekontroller for måling af unoterede investeringsaktiver, herunder processer for fastlæggelse af forudsætninger, ledelsesgodkendelse og eventuelle ledelsesmæssige ændringer af skøn og kontrollernes effektivitet
- Vurdering af de anvendte metoder ved at anvende vores branchekendskab og erfaring, med fokus på bl.a. ændringer i forhold til sidste år
- Vurdering af de væsentligste forudsætninger for fremtidige pengestrømme samt fastlagte afkastkrav, herunder vurdering af investeringsejendommenes driftsafkast og individuelle afkastkrav benyttet i værdiansættelsen, sammenholdt med historiske data, mæglervurderinger og markedspraksis
- Afstemning af værdier til modtagne rapporteringer fra eksterne forvaltere af de unoterede investeringsaktiver.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om regnskaberne omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af regnskaberne er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med regnskaberne eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til lov om finansiel virksomhed.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med regnskaberne og er udarbejdet i overensstemmelse med krav i lov om finansiel virksomhed. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Ledelsens ansvar for regnskaberne

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et koncernregnskab og et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde regnskaberne uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af regnskaberne er ledelsen ansvarlig for at vurdere koncernens og pensionskassens evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde regnskaberne på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere koncernen eller pensionskassens, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for regnskaberne

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om regnskaberne som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugerne træffer på grundlag af regnskaberne.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i regnskaberne, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.

- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af koncernens og pensionskassens interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af regnskaberne på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om koncernens og pensionskassens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i regnskaberne eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusion er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at koncernen og pensionskassen ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af regnskaberne, herunder noteoplysningerne, samt om regnskaberne afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.
- Opnår vi tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis for de finansielle oplysninger for virksomhederne eller forretningsaktiviteterne i koncernen til brug for at udtrykke en konklusion om koncernregnskabet. Vi er ansvarlige for at lede, føre tilsyn med og udføre koncernrevisionen. Vi er eneansvarlige for vores revisionskonklusion.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om bl.a. det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Vi afgiver også en udtalelse til den øverste ledelse om, at vi har opfyldt relevante etiske krav vedrørende uafhængighed og oplyser den om alle relationer og andre forhold, der med rimelighed kan tænkes at påvirke vores uafhængighed og, hvor dette er relevant, tilhørende sikkerhedsforanstaltninger.

Med udgangspunkt i de forhold, der er kommunikeret til den øverste ledelse, fastslår vi, hvilke forhold der var mest betydelige ved revisionen af regnskaberne for den aktuelle periode og dermed er centrale forhold ved revisionen. Vi beskriver disse forhold i vores revisionspåtegning, medmindre lov eller øvrig regulering udelukker, at forholdet offentliggøres, eller i de yderst sjældne tilfælde, hvor vi fastslår, at forholdet ikke skal kommunikeres i vores revisionspåtegning, fordi de negative konsekvenser heraf med rimelighed ville kunne forventes at veje tungere end de fordele, den offentlige interesse har af sådan kommunikation.

København, den 11. marts 2020

ERNST & YOUNG
Godkendt Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 30 70 02 28

Lars Rhod Søndergaard
statsaut. revisor
mne28632

Allan Lunde Pedersen
statsaut. revisor
mne34495

Resultatopgørelse og totalindkomstopgørelse

Alle beløb i tusind kr.	Note	Pensionskassen 2019	Pensionskassen 2018	Koncernen 2019	Koncernen 2018
PENSIONSVIRKSOMHED					
Bruttomedlemsbidrag	2	3.033.125	2.894.661	3.033.125	2.894.661
Medlemsbidrag f.e.r., i alt		**3.033.125**	**2.894.661**	**3.033.125**	**2.894.661**
Indtægter fra tilknyttede virksomheder		41.849	377.370		
Indtægter fra associerede virksomheder		40.266	134.029	40.266	134.029
Indtægter af investeringsejendomme og andre materielle investeringsaktiver		24.744	13.660	92.498	56.084
Renteindtægter og udbytter m.v.		1.502.381	1.213.772	2.445.379	2.012.877
Kursreguleringer	3	8.148.480	-3.663.846	7.329.397	-3.998.010
Renteudgifter		-6.608	-5.034	-10.318	-5.289
Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed	6	-91.037	-68.559	-237.341	-198.298
Investeringsafkast, i alt		**9.660.075**	**-1.998.607**	**9.659.881**	**-1.998.607**
Pensionsafkastskat		**-1.470.965**	**303.515**	**-1.470.965**	**303.515**
Investeringsafkast efter pensionsafkastskat		**8.189.110**	**-1.695.092**	**8.188.915**	**-1.695.092**
Pensionsydelser f.e.r., i alt	4	**-1.863.965**	**-1.705.942**	**-1.863.965**	**-1.705.942**
Ændring i pensionshensættelser f.e.r.	5	**-10.033.020**	**197.413**	**-10.033.020**	**197.413**
Ændring i overskudskapital		**-144.548**	**0**	**-144.548**	**0**
Pensionsmæssige driftsomkostninger f.e.r., i alt	6	**-40.134**	**-39.421**	**-40.134**	**-39.421**
Overført investeringsafkast		**-203.179**	**99.323**	**-203.179**	**99.323**
PENSIONSTEKNISK RESULTAT		**-1.062.612**	**-249.059**	**-1.062.806**	**-249.059**
Egenkapitalens investeringsafkast		**239.675**	**-117.107**	**239.675**	**-117.107**
RESULTAT FØR SKAT		**-822.937**	**-366.166**	**-823.131**	**-366.166**
Pensionsafkastskat for egenkapital		**-36.496**	**17.784**	**-36.496**	**17.784**
ÅRETS RESULTAT FØR MINORITETSINTERESSER ANDEL		**-859.432**	**-348.382**	**-859.626**	**-348.382**
Minoritetsinteressernes andel				**194**	**0**
ÅRETS RESULTAT		**-859.432**	**-348.382**	**-859.432**	**-348.382**
Værdiregulering af domicilejendomme		2.787	-	2.787	-
Anden totalindkomst overført til hensættelser til forsikringskontrakter		-2.680	-	-2.680	-
Anden totalindkomst, i alt		**108**	**0**	**108**	**0**
ÅRETS TOTALINDKOMST		**-859.325**	**-348.382**	**-859.325**	**-348.382**

Årets totalindkomst overføres til egenkapitalen.

Balance - Aktiver

Alle beløb i tusind kr.	Note	Pensionskassen 2019	Pensionskassen 2018	Koncernen 2019	Koncernen 2018
Domicilejendomme	7	34.591	0	34.591	0
MATERIELLE AKTIVER, I ALT		**34.591**	**0**	**34.591**	**0**
Investeringsejendomme og andre investeringsaktiver	8	**40.793**	**75.859**	**215.590**	**210.557**
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder		192.692	227.611	-	-
Udlån til tilknyttede virksomheder		22.123	12.747	-	-
Kapitalandele i associerede virksomheder		166.142	184.561	166.142	184.561
Udlån til associerede virksomheder		15.275	8.976	15.275	8.976
Investeringer i tilknyttede og associerede virksomheder, i alt		**396.232**	**433.895**	**181.417**	**193.537**
Kapitalandele		571.624	568.075	3.337.671	2.877.156
Investeringsforeningsandele		4.192.365	3.644.454	17.097	855.292
Obligationer		2.912.681	1.883.635	4.237.606	2.111.592
Indlån i kreditinstitutter	9	67.629	582.908	162.800	765.571
Afledte finansielle instrumenter	9, 10	13.805	3.323	37.418	102.166
Andre finansielle investeringsaktiver, i alt		**7.758.105**	**6.682.394**	**7.792.591**	**6.711.776**
INVESTERINGSAKTIVER, I ALT		**8.195.130**	**7.192.148**	**8.189.597**	**7.115.871**
INVESTERINGSAKTIVER TILKNYTTET MARKEDSRENTEPRODUKTER	11	**69.745.269**	**59.571.108**	**69.673.584**	**59.571.108**
Tilgodehavender i forbindelse med direkte pensionsaftaler hos medlemmer		7.712	7.207	7.712	7.207
Tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder		75	0	0	0
Andre tilgodehavender	12	15.973	16.036	42.986	18.682
TILGODEHAVENDER, I ALT		**23.761**	**23.242**	**50.698**	**25.889**
Udskudt pensionsafkastskat		460.844	563.711	460.844	563.711
Likvide beholdninger		174.118	189.695	174.118	189.695
ANDRE AKTIVER, I ALT		**634.962**	**753.406**	**634.962**	**753.406**
Tilgodehavende renter		80.892	69.363	271.046	132.839
Andre periodeafgrænsningsposter	13	120.464	112.616	260.859	310.848
PERIODEAFGRÆNSNINGSPOSTER, I ALT		**201.357**	**181.979**	**531.905**	**443.688**
AKTIVER, I ALT		**78.835.070**	**67.721.883**	**79.115.337**	**67.909.962**
Eventualaktiver	14				

Balance - Passiver

Alle beløb i tusind kr.	Note	Pensionskassen 2019	Pensionskassen 2018	Koncernen 2019	Koncernen 2018
Sikkerhedsfond		118.986	118.986	118.986	118.986
Opskrivningshenlæggelse		108	0	108	0
Overført resultat		1.884.780	3.435.614	1.884.780	3.435.614
EGENKAPITAL		**2.003.873**	**3.554.600**	**2.003.873**	**3.554.600**
Minoritetsinteresse		-	-	2.302	1.497
EGENKAPITAL, I ALT	15	**2.003.873**	**3.554.600**	**2.006.176**	**3.556.096**
Overskudskapital		835.950	0	835.950	0
ANSVARLIG LÅNEKAPITAL, I ALT	16	**835.950**	**0**	**835.950**	**0**
Hensættelser til markedsrenteprodukter	17	**66.148.216**	**56.422.188**	**66.148.216**	**56.422.188**
Pensionshensættelser til gennemsnitsrenteprodukter	18	**4.229.814**	**3.922.821**	**4.229.814**	**3.922.821**
HENSÆTTELSER TIL PENSIONSAFTALER OG INVESTERINGSKONTRAKTER, I ALT		**70.378.029**	**60.345.009**	**70.378.029**	**60.345.009**
Afledte finansielle instrumenter	10	36.016	351.425	66.922	355.560
Gæld til kreditinstitutter	19	4.169.925	3.285.390	4.169.925	3.285.390
Gæld til tilknyttede virksomheder		11.066	0	-	-
Skyldig pensionsafkastskat		1.316.311	86.307	1.316.311	86.307
Anden gæld	20	60.567	64.925	318.691	247.371
GÆLD, I ALT		**5.593.884**	**3.788.047**	**5.871.849**	**3.974.629**
PERIODEAFGRÆNSNINGSPOSTER	21	**23.333**	**34.228**	**23.333**	**34.228**
PASSIVER, I ALT		**78.835.070**	**67.721.883**	**79.115.337**	**67.909.962**
Anvendt regnskabspraksis	1				
Eventualforpligtelser	22				
Nærtstående parter	23				
Femårsoversigt og nøgletal	24				
Realiserede resultat	25				
Finansielle risici	26				
Følsomhedsoplysninger					
Specifikation af investeringsaktiver og afkast - markedsrenteprodukter	27				
Opdeling efter værdiansættelse af investeringsaktiver og finansielle forpligtelser	28				
Oplysninger om dagsværdi	29				

Egenkapitalopgørelse

Moderselskab	Sikkerheds-fond	Opskrivnings-henlæggelse	Overført resultat	Egenkapital i alt
1. januar 2018	118.986	0	3.783.996	3.902.982
Årets resultat			-348.382	-348.382
31. december 2018	118.986	0	3.435.614	3.554.600
1. januar 2019	118.986	0	3.435.614	3.554.600
Ændring 1. januar, overført til overskudskapital			-691.402	-691.402
Korrigeret egenkapital 1. januar 2019	118.986	0	2.744.212	2.863.198
Årets resultat			-859.432	-859.432
Anden totalindkomst		108		108
31. december 2019	118.986	108	1.884.780	2.003.873
Koncern				
1. januar 2018	118.986	0	3.783.996	3.902.982
Årets resultat			-348.382	-348.382
31. december 2018	118.986	0	3.435.614	3.554.600
Minoritetsinteresser 1. januar 2018				1.543
Årets regulering				-46
Minoritetsinteresser 31. januar 2018				1.497
31. december 2018				3.556.096
1. januar 2019	118.986	0	3.435.614	3.554.600
Ændring 1. januar, overført til overskudskapital			-691.402	-691.402
Korrigeret egenkapital 1. januar 2019	118.986	0	2.744.212	2.863.198
Årets resultat			-859.432	-859.432
Anden totalindkomst		108		108
31. december 2019	118.986	108	1.884.780	2.003.873
Minoritetsinteresser 1. januar 2019				1.497
Årets regulering				805
Minoritetsinteresser 31. januar 2019				2.302
31. december 2019				2.006.176

Noter

Note 1

Anvendt regnskabspraksis

Koncernens og pensionsselskabets årsregnskab er aflagt i overensstemmelse med Lov om finansiel virksomhed samt Finanstilsynets bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringsselskaber og tværgående pensionskasser.

Pædagogernes Pension har ændret klassifikation af visse gældsposter fra afledte finansielle instrumenter til anden gæld. Ændringen har i koncernregnskabet medført en forøgelse af afledte finansielle instrumenter (aktiver) på 98.321 t. kr. samt en tilsvarende forøgelse af anden gæld. Årets resultat, totalindkomst og egenkapital er upåvirket. Sammenligningstal er korrigeret med en forøgelse af afledte finansielle instrumenter (aktiver) på 82.402 t. kr., en forøgelse af afledte finansielle instrumenter (passiver) på 4.135 t. kr. samt en forøgelse af anden gæld på 78.267 t. kr. Ændringen har ingen påvirkning for moderselskabsregnskabet.

Der er indsat et nyt afsnit vedr. domicilejendomme, da Pædagogernes Pension er flyttet i 2019. I den nye ejendom udgør Pædagogernes Pensions andel ikke længere en ubetydelig andel af en større investeringsejendom.

Regnskabspraksis er herudover uændret i forhold til sidste år.

I resultatet, balancen, noter og tabeller kan afrundinger medføre, at summer ikke kan afstemmes.

Implementering af ny regnskabsbekendtgørelse

Finanstilsynet har ultimo 2018 udstedt en ændringsbekendtgørelse til Bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringsselskaber og tværgående pensionskasser til ikrafttrædelse 1. januar 2019 eller senere. Pædagogernes Pension har i 2019 implementeret de nye regler vedrørende følsomhed overfor risici, der tidligere blev givet i form af de såkaldte trafiklysscenarier.

Ovennævnte områder har ingen effekt på hverken resultat, aktivsum eller egenkapital.

Væsentlige regnskabsmæssige skøn

Ved regnskabsudarbejdelsen anvendes skøn og vurdering, som påvirker størrelsen af aktiver og forpligtelser.

De væsentligste skøn og vurderinger vedrører værdiansættelsen af unoterede investeringsaktiver (kapitalandele og investeringsejendomme) samt løbetidsafhængig diskonteringssats og forudsætninger om invaliditet og dødelighed ved opgørelsen af hensættelser til gennemsnitsrenteprodukter.

Hensættelser til pensionsaftaler og investeringskontrakter

Opgørelse af hensættelser til pensionsaftaler og investeringskontrakter på gennemsnitsrente foretages på grundlag af aktuarmæssige forudsætninger om bl.a. levetid, invaliditet og medlemsadfærd samt ved anvendelse af den af EIOPA offentliggjorte diskonteringsrentekurve uden tillæg. For levetid anvender Pædagogernes Pension det af Finanstilsynet i 2019 opdaterede benchmark for forudsætninger om levetid.

Pædagogernes Pension har i mindre omfang ugaranterede ordninger på gennemsnitsrente. Pædagogernes Pensions præsentation i regnskabet af hensættelser på disse ordninger på forsikringsklasse I vises med garanterede ydelser, uagtet at disse er ugaranterede.

Dagsværdi af finansielle investeringsaktiver og forpligtelser

For finansielle instrumenter med noterede priser fra et aktivt marked (niveau 1), eller hvor værdiansættelserne bygger på generelt accepterede værdiansættelsesmodeller med observerbare markedsdata (niveau 2), er der ikke væsentlige skøn forbundet med værdiansættelsen.

For finansielle instrumenter, hvor værdiansættelsen kun i mindre omfang bygger på observerbare markedsdata (niveau 3), er værdiansættelsen påvirket af skøn. Det gælder blandt andet kapitalinteresser i tilknyttede eller associerede virksomheder med investeringer i investeringsejendomme og infrastruktur, for unoterede kapitalandele i private equity fonde, infrastrukturfonde og ejendomsfonde mv. samt for domicilejendommen.

Obligationer der er handlet de seneste tre handelsdage henføres til niveau 1, mens obligationer der ikke er handlet de seneste tre handelsdage henføres til niveau 2.

Værdiansættelsen af investeringsejendomme og infrastruktur i tilknyttede og associerede virksomheder bygger på nutidsværdien af det forventede fremtidige cash flow i en given planlægningsperiode samt en kapitaliseret terminalværdi. Planlægningsperioden for investeringsejendommene baserer sig på et skøn om horisont frem til stabiliseret cash flow (typisk 11-12 år), mens den er mellem 25 og 30 år for infrastrukturinvesteringerne. For investeringsejendommene er beregningsmetoden – discounted cash flow (DCF) – defineret i bilag 7 i regnskabsbekendtgørelsen. De væsentligste skøn knytter sig til fastsættelsen af diskonteringsrenten, som er sammensat af en individuel afkastprocent og den forventede inflation samt til enkelte elementer i det forventede cash flow – især de budgetterede lejeindtægter, som afhænger af lejers bonitet, markedslejeniveauer og tomgangsperioder mv., udgifter til vedligeholdelse og istandsættelse samt en såkaldt terminalværdi ved planlægningsperiodens udløb. Den individuelle afkastprocent fastsættes med udgangspunkt i referencer over stedfundne handler med lignende ejendomme og/eller under hensyn til ejendommens kontraktuelle forhold, beliggenhed, alder, anvendelse og vedligeholdelsesstand mv. Som supplement til denne værdiansættelse indhentes årligt en vurdering fra en ekstern rådgiver eller ejendomsmægler på dagsværdi.

Ejendomme der er sat til salg, vurderes til forventet salgspris.

Domicilejendommen værdiansættes til dagsværdi efter de samme principper som pensionsselskabets investeringsejendomme, se afsnittet ovenfor.

For infrastrukturinvesteringerne, primært koncentreret i sol- og vindenergi, i associerede virksomheder forøger den lange planlægningsperiode på mellem 25 og 30 år usikkerheden om det forventede fremtidige cash flow og derved aktivernes aktuelle dagsværdi. Som ved investeringsejendomme er de væsentligste skøn knyttet til fastsættelsen af diskonteringsrenten samt de særlige infrastrukturelementer med stor betydning for det budgetterede cash flow, herunder sol og vindprognoser, udviklingen i elpriserne, regulering, land, udgifter til vedligeholdelse, samt udgifterne ved nedtagning af anlæg ved periodens udløb. Diskonteringsrenten er foruden ovenstående sammensat af en risikofri rente med tillæg af illikviditetspræmie og den forventede inflation.

Pensionsselskabet har ikke direkte infrastrukturinvesteringer, men har investeringer igennem associerede virksomheder.

Værdiansættelsen af de unoterede kapitalandele i private equity fonde, infrastrukturfonde, obligationsfonde og ejendomsfonde er i høj grad baseret på oplysningerne fra fondene selv, herunder ved rapporteringer, som ofte ligger forud for balancedagen. Der er etableret interne processer og procedurer, der skal sikre kvaliteten af de oplysninger, der indgår i dagsværdiansættelsen. Det indebærer blandt andet, at der tages højde for; tidsforskyd-

ninger i regnskabsdata mellem seneste rapportering og balancedagen, at der bliver indhentet supplerende oplysninger fra udvalgte fonde og forvaltere, at der løbende opsamles intern viden om større transaktioner i de enkelte fonde samt en vurdering af markedsudviklingen siden seneste rapportering. Herudover følges der generelt op på kvaliteten af den modtagne rapportering, herunder en back test.

De anlagte skøn er i sagens natur forbundet med en vis usikkerhed. Nye oplysninger og/eller fremtidige begivenheder kan derfor medføre ændringer til disse skøn og derved de opgjorte dagsværdier.

For en nærmere beskrivelse af værdiansættelsen på dette område henvises til afsnittet omkring investeringsaktiver, samt note 29, som indeholder en opdeling af investeringsaktiver og finansielle forpligtelser efter dagsværdihierarkiet (niveau 1-3) og herunder en specifikation og yderligere oplysninger om værdiansættelsen af niveau 3-aktiver.

Principper for fordeling af overskud

Bonus vedrørende rente, risiko og administration gives forlods til medlemmerne i henhold til de bonussatser, der anmeldes til Finanstilsynet forud for eller i løbet af året. For markedsrenteordninger opgøres og fordeles årets afkast efter fradrag af investeringsomkostninger. Årets regnskabsmæssige resultat fordeles derefter mellem medlemmerne og egenkapitalen i overensstemmelse med kontributionsprincippet og efter regler anmeldt til Finanstilsynet. Efter de anmeldte principper tilfalder 20 pct. af risikoresultatet egenkapitalen, mens administrationsresultatet fuldt ud tilfalder egenkapitalen. Herudover tildeles egenkapitalen en andel af renteresultatet svarende til 5 pct. af forsikringsklasse I's forholdsmæssige andel af egenkapitalen. Tab vedrørende de enkelte kontributionsgrupper, der dækkes af egenkapitalen, kan, hvis det er muligt, hentes i det efterfølgende regnskabsår fra de enkelte gruppers individuelle og kollektive bonuspotentialer.

Koncernforhold og konsolideringspraksis

Koncernregnskab omfatter Pædagogernes Pension – pensionskassen for pædagoger (moderselskab), det 100 pct. ejede PBU Invest Holding P/S, det 100 pct. ejede ejendomsaktieselskab PBU Bolig A/S, de 100 pct. ejede ejendomsudviklingsselskaber Ejendomsudvikling Flintholm Have P/S, Bygmester Have ApS og PBU Ejendomsudvikling ApS, de 95 pct. ejede ejendomsudviklingsselskaber Nyborg Midtermole ApS, Brahebakke P/S og Rådhus Have P/S, samt investeringsforeninger og afdelinger heraf, der er under Pædagogernes Pensions kontrol. Koncernregnskabet er udarbejdet på grundlag af reviderede regnskaber for de virksomheder, der indgår i konsolideringen. Konsolideringen er foretaget ved sammenlægning af ensartede regnskabsposter og ved elimineringer af koncernmellemværender samt af koncerninterne indtægter og udgifter. Der er foretaget udligning af den bogførte værdi af kapitalandelene for de dattervirksomheder, der indgår i konsolideringen, med andelene i dattervirksomhedernes egenkapital. Koncerninterne transaktioner er foretaget på et skriftligt grundlag og afregnes på markedsvilkår eller på omkostningsdækkende basis. Nyerhvervede eller nystiftede virksomheder indregnes i koncernregnskabet fra anskaffelsestidspunktet eller fra det tidspunkt, der opnås bestemmende indflydelse. Solgte eller afviklede virksomheder indregnes i den konsoliderede resultatopgørelse frem til afståelsestidspunktet. Sammenligningstal korrigeres ikke for nyerhvervede, solgte eller afviklede virksomheder.

Minoritetsinteressernes forholdsmæssige andel af de konsoliderede virksomheders resultat og egenkapital opføres særskilt i tilknytning til resultatopgørelsen og som en del af egenkapitalen.

Generelt om indregning og måling

Aktiver indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde Pædagogernes Pension, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når en tidligere begivenhed medfører en retlig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå Pædagogernes Pension, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Køb og salg af finansielle instrumenter indregnes på afviklingsdagen, og indregningen ophører, når retten til at modtage/afgive pengestrømme fra det finansielle aktiv og passiv er udløbet, eller hvis det er overdraget. Købs- eller salgstransaktioner, som på balancedagen endnu ikke er afviklet, indgår i resultatopgørelsen med deres avance eller tab.
Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til dagsværdi. Dog indregnes materielle aktiver ved første indregning til kostpris. Pædagogernes Pension og koncern har på nuværende tidspunkt ingen materielle aktiver. Måling efter første indregning sker som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor. Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige risici og tab, der fremkommer, inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

I resultatopgørelsen indregnes indtægter i takt med, at de indtjenes, mens omkostninger indregnes med de beløb, der vedrører regnskabsåret. Værdireguleringer af finansielle aktiver og forpligtelser indregnes i resultatopgørelsen som finansielle indtægter eller finansielle omkostninger.

Indtægter og udgifter periodiseres pr. balancedagen efter almindeligt anerkendte principper. Gevinster og tab samt værdireguleringer indregnes i resultatopgørelsen, uanset om de er realiserede eller urealiserede.

Transaktioner i fremmed valuta omregnes til danske kroner til transaktionsdagens valutakurs. Ved opgørelse af dagsværdien af aktiver og forpligtelser i fremmed valuta sker omregningen til lukkekursen for den pågældende valuta på balancedagen. Såvel realiserede som urealiserede valutakursgevinster og -kurstab medtages i resultatopgørelsen under posten kursreguleringer.

Resultatopgørelse og anden totalindkomst

Medlemsbidrag

Medlemsbidrag, engangsindskud og overførsler fra pensionsordninger medtages i resultatopgørelsen for den periode, de vedrører. Indtægten er fratrukket arbejdsmarkedsbidrag.

Indtægter fra tilknyttede og associerede virksomheder

Pædagogernes Pensions forholdsmæssige andel af det samlede resultat i datterselskaber og associerede virksomheder.

Indtægter af investeringsejendomme

Resultat af driften af investeringsejendomme efter fradrag af udgift til ejendomsadministration. Reguleringer til dagsværdien af investeringsejendomme er indeholdt i posten kursreguleringer.

Renteindtægter og udbytter m.v.

Indeholder renter af obligationer, andre værdipapirer, indlån og tilgodehavender. Herudover indgår modtagne udbytter og provisionsindtægter på finansielle aktiver. Periodiserede og beregnede ikke forfaldne poster er medtaget.

Kursreguleringer
Såvel realiserede som urealiserede kursgevinster og -tab indgår i resultatopgørelsen under posten "Kursreguleringer" og opgøres ud fra ultimo- eller realisationsværdien i forhold til primo balancen eller anskaffelsesprisen, hvis aktivet er erhvervet i regnskabsåret. Værdireguleringer samt gevinster og tab, der kan henføres til valutakursforskelle ved omregning til danske kroner, indgår ligeledes under denne post.

Renteudgifter
Posten indeholder primært renteudgifter i forbindelse med REPO-forretninger.

Administrationsomkostninger
Administrationsomkostninger opdeles i administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed og pensionsmæssige driftsomkostninger. Omkostninger, som ikke umiddelbart kan henføres til en af disse kategorier, fordeles på basis af en vægtet arbejdstidsfordeling.

Administrationsomkostninger består af et administrationshonorar i henhold til administrationsaftalen med Forca A/S samt direkte afholdte omkostninger, der ikke er omfattet af aftalerne. Derudover omfatter administrationsomkostninger løn og gager samt sociale omkostninger, pensioner samt andre administrationsomkostninger, herunder årets af- og nedskrivninger på materielle aktiver mv. Fordelingen af indirekte afholdte omkostninger er sket ud fra et skønnet forbrug af omkostninger vedrørende henholdsvis pensions- og investeringsvirksomhed.

Posten administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed indeholder desuden omkostninger ved køb og salg af værdipapirer, forvaltningsafgifter samt henførte omkostninger til administration af investeringsvirksomheden.

Pensionsafkastskat
I pensionsafkastskat (PAL) indgår individuel PAL og institut PAL. Individuel PAL er skat af det afkast, der er tilskrevet det enkelte medlems depot i regnskabsåret reduceret for PAL for friholdte medlemmer. Institut PAL er forskellen mellem individuel PAL før PAL for friholdte medlemmer og skat af årets samlede investeringsafkast reduceret med omkostninger til formueforvaltning samt korrigeret for lempelser for skat betalt i udlandet.

Pensionsafkastskat, der påhviler det pensionsafkastskattepligtige afkast indgår i resultatopgørelsen, uanset om pensionsafkastskatten er aktuel eller først skal betales i senere perioder.

Udbetalte ydelser
Udbetalte ydelser indeholder årets udbetalte pensionsydelser.

Ændring i pensionshensættelser
Årets ændringer i pensionshensættelserne.

Overført investeringsafkast
Den del af det samlede investeringsafkast (efter PAL), der kan henføres til egenkapitalen i henhold til kontributionsbekendtgørelsen og de regler Pædagogernes Pension har anmeldt til Finanstilsynet.

Pensionsteknisk resultat
Det pensionstekniske resultat er fratrukket overført formueafkast, der udgør egenkapitalens andel af formueafkast med fradrag af PAL.

Pensionsafkastskat for egenkapitalen
I Pensionsafkastskat for egenkapitalen indgår den PAL, der påhviler egenkapitalens andel af det pensionsafkastskattepligtige afkast.
Anden totalindkomst
Anden totalindkomst præsenteres i forlængelse af resultatopgørelsen. I Anden totalindkomst indgår i al væsentlighed værdireguleringer af domicilejendomme. Skatteeffekten af posterne indgår ligeledes i Anden totalindkomst.

Balance
Materielle aktiver
Pædagogernes Pension og koncern har på nuværende tidspunkt ingen materielle aktiver.

Domicilejendomme
Domicilejendomme værdiansættes til omvurderet værdi svarende til dagsværdi på balancetidspunktet. Stigningen i omvurderet værdi indregnes i anden totalindkomst, med mindre stigningen modsvarer en værdinedgang, der tidligere har været indregnet i resultatopgørelsen. Et fald i den omvurderede værdi indregnes i resultatopgørelsen, med mindre faldet modsvarer en værdistigning, der tidligere er indregnet i anden totalindkomst.

Værdireguleringer på domicilejendomme indgår som en del af det afkast, der tilskrives medlemmerne.

Domicilejendomme afskrives lineært baseret på en skønnet brugstid på (50 år) og en forventet scrapværdi.

Investeringsejendomme
Investeringsejendomme måles til en beregnet dagsværdi efter discounted cash flow (DCF) i henhold til Finanstilsynets vejledning. Dagsværdien opgøres på grundlag af den enkelte ejendoms forventede driftsafkast efter markedsforholdene og et til ejendommen knyttet forrentningskrav. Såfremt driftsafkastet efter markedsforholdene ikke umiddelbart kan opnås, er der ved værdiansættelsen taget højde herfor.

Da Pædagogernes Pensions domicilejendom indtil 14. april 2019 udgjorde en ubetydelig andel (under 20 pct.) af en større investeringsejendom, behandles den samlede ejendom inklusive domicilejendommen frem til 14. april 2019 som en investeringsejendom. Fra 15. april 2019 udgør pensionsselskabets domicilejendom en betydelig del af en investeringsejendom, hvorfor domicilejendommen fra og med 15. april 2019 er indregnet som domicilejendom.

Investeringsejendomme, som er sat til salg, måles til en forventet salgspris. Hvis ejendommen sælges som udstykkede ejerlejligheder, reguleres den forventede salgspris med et fradrag svarende til usikkerheden på grund af den tidsmæssige forskydning i salget af lejlighederne.
Ejendomme under opførelse indregnes til dagsværdi, efter samme principper, som investeringsejendomme.

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder indeholder dattervirksomheder, hvor Pædagogernes Pension har bestemmende indflydelse. Det er som udgangspunkt tilfældet, når Pædagogernes Pension har mere end 50 pct. af stemmerettighederne. Det vurderes dog for den enkelte virksomhed, om Pædagogernes Pension har reel indflydelse ud fra muligheden for at påvirke aktiviteter, ledelsesstruktur og andre væsentlige økonomiske dispositioner.

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder er opgjort efter koncernens regnskabspraksis, og måles til den forholdsmæssige andel af den regnskabsmæssige indre værdi med udgangspunkt i virksomhedens senest aflagte årsrapport.

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder, der ikke ejes 100 pct. af Pædagogernes Pension, indarbejdes fuldt ud i koncernregnskabet. Minoritetsandelene vises herefter på separate linjer i hhv. resultatopgørelsen og under egenkapitalen.

Da investeringsforeninger og afdelinger heraf, der er under Pædagogernes Pensions kontrol, i al væsentlighed vedrører investeringsaktiver tilknyttet markedsrente produkter, indgår de som investeringsforeningsandele i Pædagogernes Pensions regnskab.

Udlån til tilknyttede virksomheder
Koncerninterne lån ydes i henhold til skriftlige aftaler og er på markedsvilkår. Måles efter første indregning til amortiseret kostpris.

Kapitalandele i associerede virksomheder
Kapitalandele i associerede virksomheder indeholder virksomheder, hvor Pædagogernes Pension som udgangspunkt har mellem 20 og 50 pct. af stemmerettighederne. Det vurderes dog for den enkelte virksomhed, om Pædagogernes Pension har reel indflydelse ud fra muligheden for at påvirke aktiviteter, ledelsesstruktur og andre væsentlige økonomiske dispositioner.

Kapitalandele i associerede virksomheder måles til den forholdsmæssige andel af den regnskabsmæssige indre værdi med udgangspunkt i virksomhedens senest aflagte årsrapport.

Andre finansielle investeringsaktiver
Andre finansielle investeringsaktiver, der består af aktier, investeringsforeningsandele, obligationer, indlån i kreditinstitutter og afledte finansielle instrumenter måles til dagsværdi. Køb og salg af finansielle investeringsaktiver indregnes på afregningsdatoen. Dagsværdien af børsnoterede finansielle investeringsaktiver fastsættes ud fra lukkekursen på balancedagen eller, hvis en sådan ikke foreligger, en anden offentliggjort kurs, der må antages bedst at svare hertil. Dagsværdien af udtrukne børsnoterede obligationer opgøres som nutidsværdi af obligationerne. Dagsværdien af unoterede finansielle investeringsaktiver fastlægges ved hjælp af værdiansættelsesmetoder, der har til formål at fastlægge den transaktionspris, som ville fremkomme i en handel på måletidspunktet imellem uafhængige parter.

Værdipapirer, der er solgt som led i salgs- og tilbagekøbsforretninger, beholdes i balancen under den respektive hovedpost (typisk obligationer) og det modtagne beløb indregnes og forrentes som gæld til modparten. Værdipapirer erhvervet som led i salgs- og tilbagekøbsforretninger optages som tilgodehavender hos modparten, og afkastet indregnes under renter.

Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter
Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter udgør de samlede depoter pr. aldersgruppe ekskl. gæld til kreditinstitutter i forbindelse med REPO-forretninger. Indregning og måling sker efter samme principper som anført for øvrige investeringsaktiver.

Tilgodehavender

Tilgodehavender måles efter første indregning til amortiseret kostpris med fradrag af nedskrivninger ved værdiforringelse.

Udskudt pensionsafkastskat
Udskudt pensionsafkastskat opstår fra uudnyttede underskud vedrørende institut beskatningsgrundlaget fra indeværende eller tidligere år.
Udskudt pensionsafkastskat mindskes i fremtidige overskud i institut beskatningsgrundlaget.
Den del af Pædagogernes Pensions udskudte pensionsafkastskat, der er opstået i forbindelse med udlodning til medlemmer, som ikke er udnyttet inden for fem år fra det udskudte pensionsafkastskats oprindelses år, vil Pædagogernes Pensions kunne få udbetalt af SKAT.

Likvide beholdninger
Likvide beholdninger består af indlån i kreditinstitutter, der ikke er aftaleindskud. Likvide beholdninger måles til dagsværdi.

Periodeafgrænsningsposter (aktiver)
Periodeafgrænsningsposter omfatter tilgodehavende renter og optjent leje samt afholdte omkostninger, der vedrører efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til amortiseret kostpris.

Eventualaktiver
Der oplyses om aktiver, der eksisterer på balancedagen på baggrund af tidligere begivenheder i regnskabsåret, som kan medføre fremtidige økonomiske fordele for Pædagogernes Pension, men hvor værdien og eksistensen først bekræftes af en begivenhed, der er uden for Pædagogernes Pensions kontrol.

Egenkapital
Egenkapital består af opskrivningshenlæggelser, sikkerhedsfond, overført resultat og minoritetsinteresser. Opskrivningshenlæggelser omfatter værdiregulering af domicilejendomme til senest omvurderet værdi med fradrag af efterfølgende akkumulerede afskrivninger.

Overskudskapital
Medlemsmidler (Individuelle særlige bonushensættelser) er en del af basiskapitalen og er opgjort for hvert enkelt medlem. De er afsat til senere udbetaling til det enkelte medlem.

Sikkerhedsfond
Sikkerhedsfondens midler kan efter tilladelse fra Finanstilsynet anvendes til dækning af tab ved afvikling af de pensionsmæssige forpligtelser eller på anden måde til fordel for de forsikrede.

Minoritetsinteresser
Posten omfatter minoritetsinteressernes andel af egenkapitalen.

Hensættelser til markedsrenteprodukter
Hensættelser til markedsrenteprodukter opgøres som markedsværdien af investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter på balancedagen, inklusive den del af gæld angående afledte finansielle instrumenter og gæld til kreditinstitutter, der vedrører markedsrenteprodukter, jf. note 9.

Fortjenstmargen på pensionskontrakter
Fortjenstmargen er nutidsværdien af den endnu ikke optjente fortjeneste på kontrakterne, og som forventes

indregnet i resultatopgørelsen i takt med, at der ydes forsikringsdækning under kontrakten. Med baggrund i Pædagogernes Pensions anmeldelser til Finanstilsynet er fortjenstmargen opgjort til 0 kr.

Hensættelser til gennemsnitsrenteprodukter
Pensionshensættelserne udgør Pædagogernes Pensions samlede forpligtelser over for medlemmerne.

Pensionshensættelserne består af Garanterede ydelser, Individuelt bonuspotentiale, Kollektivt bonuspotentiale og Risikomargen. Pensionshensættelserne er regnet ud fra EIOPAs rentekurve uden tillæg.

Garanterede ydelser
Garanterede ydelser opgøres som markedsværdien af de forventede betalingsstrømme for hver forsikring. Markedsværdien beregnes ved diskontering de enkelte betalinger med en rente opgjort af den europæiske tilsynsmyndighed EIOPA reduceret med pensionsafkastskat. Garanterede ydelser indeholder et skønnet beløb til dækning af fremtidige forsikringsydelser, som stammer fra forsikringsbegivenheder indtruffet i regnskabsåret, men som endnu ikke var anmeldt på balancedagen.

Individuelt bonuspotentiale
Individuelt bonuspotentiale er værdien af forpligtelser til at yde bonus på baggrund af det enkelte bonusberettigede forsikringsdepot.

Kollektivt bonuspotentiale
Kollektivt bonuspotentiale er forsikringsbestandens andel af realiserede resultater, som er hensat kollektivt til de bonusberettigede forsikringer.

Risikomargen
Risikomargen er det forventede beløb for, at en anden pensionsvirksomhed vil overtage risikoen for at afvikle bestanden. Risikomargen dækkes så vidt muligt af forsikringernes individuelle eller kollektive bonuspotentiale – eller subsidiært kapitalgrundlaget.

Dødeligheds-, invalide- og genkøbsforudsætninger m.v.
Dødeligheds-, invalide- og genkøbsforudsætninger m.v. er skønnet ud fra en analyse af de konstaterede forhold. Parametrene vedrørende dødelighed er for ikke-invalide fastsat i forhold til Finanstilsynets benchmark for levetid og med indregning af forventet levetidsforbedring. For invalide er der fastsat en særskilt højere dødelighed.

Omkostningsforudsætningerne
Omkostningsforudsætningerne er skønnet ud fra Pædagogernes Pensions nuværende omkostningsforhold. Der er ikke indregnet forventede fremtidige forbedringer af omkostningsniveauet i Pædagogernes Pension.

Afledte finansielle instrumenter
Afledte finansielle instrumenter måles til dagsværdi på balancedagen. Værdireguleringer føres i resultatopgørelsen under kursreguleringer.

Gæld til kreditinstitutter
Gæld til kreditinstitutter måles til amortiseret kostpris.

Skyldig pensionsafkastskat
Skyldig pensionsafkastskat indregnes i balancen med det beløb, der er beregnet på grundlag af årets forventede

PAL-skattepligtige indkomst, modregnet indbetalte aconto-skatter.

Aktuelle skatteaktiver og -forpligtelser indregnes i balancen med det beløb, der kan beregnes på grundlag af årets forventede skattepligtige indkomst.

Anden gæld

Anden gæld består primært af skyldig A-skat, AMB, moms og administrationsomkostninger, beregnet feriepengeforpligtelse samt mellemværender med lejere ultimo året og måles til kostpris.

Periodeafgrænsningsposter (passiver)

Periodeafgrænsningsposter (passiver) omfatter modtagne indtægter, der vedrører efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til amortiseret kostpris.

Eventualforpligtelser

Der oplyses om eventualforpligtelser og andre forpligtende aftaler, som kan, men sandsynligvis ikke vil, kræve et træk på koncernens ressourcer. Endvidere oplyses om aktuelle forpligtelser, der ikke er indregnet, idet det ikke er sandsynligt, at forpligtelsen vil medføre træk på koncernens ressourcer.

Hoved- og nøgletal

Hoved- og nøgletal er opstillet i overensstemmelse med Finanstilsynets bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringsselskaber og tværgående pensionskasser.

Alle beløb i tusind kr.	Pensionskassen 2019	Pensionskassen 2018	Koncernen 2019	Koncernen 2018
Note 2				
Bruttomedlemsbidrag				
Direkte forsikring med bonusordning				
Medlemsbidrag	2.497.393	2.413.662	2.497.393	2.413.662
Medlemsindskud	291.218	235.373	291.218	235.373
Gruppelivsforsikringspræmie	244.514	245.626	244.514	245.626
Bruttomedlemsbidrag, i alt	**3.033.125**	**2.894.661**	**3.033.125**	**2.894.661**
Medlemsbidrag fordelt på lande:				
Danmark	3.025.879	2.888.376	3.025.879	2.888.376
Andre EU-lande	6.183	5.502	6.183	5.502
Øvrige lande	1.063	783	1.063	783
Præmien for direkte forsikring kan fordeles således:				
Individuelt tegnede forsikringer	56.260	50.804	56.260	50.804
Forsikringer tegnet i ansættelsesforhold	2.732.351	2.598.231	2.732.351	2.598.231
Gruppelivsforsikrede	244.514	245.626	244.514	245.626
Bruttobidrag fordeling på ordninger med og uden bonus:				
Bidrag på ordninger uden bonus	0	0	0	0
Bidrag på ordninger med bonus	244.565	245.747	244.565	245.747
Markedsrenteordninger (forsikrede bærer investeringsrisikoen)	2.788.560	2.648.913	2.788.560	2.648.913
Opgørelse af antal forsikrede:				
Individuelt tegnet	5.485	4.629	5.485	4.629
Tegnet i ansættelsesforhold	119.012	116.541	119.012	116.541
Gruppelivsforsikrede	72.043	68.298	72.043	68.298
Note 3				
Kursreguleringer				
Investeringsejendomme	11.698	39.334	-10.661	374.535
Kapitalandele	-607.244	-269.621	6.817.177	-3.059.793
Investeringsforeningsandele	9.559.865	-2.236.992	1.338.750	-116.186
Obligationer	29.639	-40.130	29.639	-40.130
Afledte finansielle instrumenter	-854.741	-1.162.883	-854.741	-1.162.883
Likvide beholdninger	9.263	6.447	9.263	6.447
Kursreguleringer, i alt	**8.148.480**	**-3.663.846**	**7.329.427**	**-3.998.010**
Note 4				
Pensionsydelser f.e.r.				
Summer ved død	61.830	60.715	61.830	60.715
Summer ved invaliditet	80.513	72.038	80.513	72.038
Summer ved kritisk sygdom	34.500	33.900	34.500	33.900
Summer ved udløb	77.142	108.013	77.142	108.013
Pensions- og renteydelser	1.217.871	1.051.960	1.217.871	1.051.960
Tilbagekøb/udtrædelsesgodtgørelser	392.110	379.316	392.110	379.316
Udbetalte ydelser	**1.863.965**	**1.705.942**	**1.863.965**	**1.705.942**
Note 5				
Ændring i pensionshensættelser f.e.r.				
Ændring Individuel bonuspotentiale	-2.722	-3.158	-2.722	-3.158
Ændring Garanterede ydelser	64.379	-65.937	64.379	-65.937
Ændring i Risikomargen, livsforsikring	519	-814	519	-814
Ændring Kollektiv bonuspotentiale, livsforsikring	131.386	-9.729	131.386	-9.729
Ændring Kollektiv bonuspotentiale, gruppeliv	82.495	-64.140	82.495	-64.140
Ændring i hensættelse, markedsrente	9.756.963	-53.635	9.756.963	-53.635
Ændring i pensionshensættelser f.e.r. i alt	**10.033.020**	**-197.413**	**10.033.020**	**-197.413**

Alle beløb i tusind kr.	Pensionskassen 2019	Pensionskassen 2018	Koncernen 2019	Koncernen 2018
Note 6				
Pensionsmæssige driftsomkostninger f.e.r.				
Pensionsvirksomhed				
Andel af administrationsomkostninger	**-40.134**	**-39.421**	**-40.134**	**-39.421**
Investeringsvirksomhed				
Andel af administrationsomkostninger	-82.760	-83.350	-82.760	-83.350
Direkte investeringsomkostninger	-26.954	-15.050	-173.258	-144.789
Omkostningsrefusion fra investeringsforeninger	18.677	29.841	18.677	29.841
Investeringsvirksomhed, i alt	**-91.037**	**-68.559**	**-237.341**	**-198.298**
Der er i året afholdt følgende udgifter til personale ansat i PBU:				
Løn og vederlag inkl. pensionsbidrag til direktion, i alt	-3.879	-3.758	-3.879	-3.758
Sune Adam W.A. Schakenfeldt	*-3.879*	*-3.758*	*-3.879*	*-3.758*
Løn og vederlag til bestyrelsen, i alt	-712	-700	-712	-700
Uffe Jensen, Formand	*-50*	*0*	*-50*	*0*
Claus Omann Jensen, udtrådt 31-7-2019	*-70*	*-120*	*-70*	*-120*
Lasse Bjerg Jørgensen	*-55*	*-55*	*-55*	*-55*
Steffen Poulsen	*-45*	*-45*	*-45*	*-45*
Kim Hyttel	*-57*	*-45*	*-57*	*-45*
Torstein Grubb	*-55*	*-55*	*-55*	*-55*
Mette Aagaard Larsen	*-45*	*-45*	*-45*	*-45*
Andreas Liske Keil	*0*	*-15*	*0*	*-15*
Anne Madsen	*-45*	*-30*	*-45*	*-30*
Lis Skovberg, Særligt kvalificeret medlem	*-160*	*-160*	*-160*	*-160*
Leif Hasager, Særligt kvalificeret medlem	*-130*	*-130*	*-130*	*-130*
Løn til risikotagere	-8.431	-11.899	-8.431	-11.899
Pensionsbidrag til risikotagere	-700	-1.212	-700	-1.212
Løn til medarbejdere	-20.021	-17.477	-20.021	-17.477
Pensionsbidrag	-2.363	-837	-2.363	-837
Andre udgifter til social sikring	-68	-62	-68	-62
Lønsumsafgift mv.	-4.248	-4.453	-4.248	-4.453
Personaleudgifter, i alt	**-40.420**	**-40.399**	**-40.420**	**-40.399**
Udover direktionen er følgende medarbejdere væsentlige risikotagere i Pædagogernes Pension: Investeringsdirektøren, Matematisk direktør, Økonomichefen, Compliance officeren, Direktionsjuristen. Hverken direktion eller væsentlige risikotagere har variable løndele. Antal væsentlige risikotagere er reduceret fra 6 i 2018 til 5 i 2019.				
Gennemsnitlige antal heltidsbeskæftigede i året	**30**	**28**	**30**	**28**
Honorar til generalforsamlingsvalgte revisorer				
Pensionskassens andel af revisoromkostningerne inklusive moms udgør:				
Ernst & Young P/S (generalforsamlingsrevisor, PBU)				
Lovpligtig revision af årsregnskabet	461	358	920	688
Andre erklæringsopgaver med sikkerhed	27	39	52	39
Skatterådgivning	371	399	392	399
Andre ydelser	109	60	109	60
Deloitte (generalforsamlingsrevisor, Forca)				
Lovpligtig revision af årsregnskabet	387	388	387	388
Andre erklæringsopgaver med sikkerhed	76	200	76	200
Samlede revisoromkostninger	**1.431**	**1.443**	**1.936**	**1.773**
Honorar for ikke-revionsydelser til pensionskassens generalforsamlingsvalgte revisor Ernst &Young P/S omfatter primært erklæringer til offentlige myndigheder, assistance med selvangivelser i udlandet samt skatterådgivning vedrørende udenlandske investeringer m.v.				

Alle beløb i tusind kr.	Pensionskassen 2019	Pensionskassen 2018	Koncernen 2019	Koncernen 2018
Note 7				
Domicilejendom				
Dagsværdi pr. 1. januar	0	0	0	0
Tilgang i året	310.613	0	310.613	0
Årets værdiregulering til dagsværdi	2.787	0	2.787	0
Dagsværdi, i alt	**313.400**	**0**	**313.400**	**0**
Heraf tilknyttet markedsrenteprodukter	**278.809**	**0**	**278.809**	**0**
Heraf tilknyttet pensioner omfattet af gennemsnitsrenteprincippet	**34.591**	**0**	**34.591**	**0**
Vægtet gennemsnitlig afkastprocent, som indgår ved fastsættelse af dagsværdi:				
Ejendomme til erhvervsudlejning	4,00	-	4,00	-
Eksterne vurderinger har været anvendt ved målingen af domicilejendom				
Note 8				
Investeringsejendomme				
Dagsværdi pr. 1. januar	641.539	328.079	2.521.944	1.774.224
Tilgang i året	0	274.126	107.716	398.832
Afgang i året	-280.850	0	-677.057	-26.056
Årets værdiregulering til dagsværdi	8.911	39.334	697	374.944
Dagsværdi, i alt	**369.600**	**641.539**	**1.953.300**	**2.521.944**
Heraf tilknyttet markedsrenteprodukter	**328.807**	**565.680**	**1.737.711**	**2.311.387**
Heraf tilknyttet pensioner omfattet af gennemsnitsrenteprincippet	**40.793**	**75.859**	**215.589**	**210.557**
Vægtet gennemsnitlig afkastprocent, som indgår ved fastsættelse af dagsværdi:				
Ejendomme til boligudlejning	-	-	4,19	3,00
Ejendomme til erhvervsudlejning	4,41	4,82	4,50	4,90
Eksterne vurderinger har været anvendt ved målingen af investeringsejendomme.				

Alle beløb i tusind kr.	Pensionskassen 2019	Pensionskassen 2018	Koncernen 2019	Koncernen 2018
Note 9				
Sikkerhedsstillelse				
Pensionskassen har til sikkerhed for opfyldelsen af forpligtelser overfor pengeinstitutter deponeret likvider	70.791	404.758	70.791	404.758
Vedrørende markedsrenteproduktet	63.370	258.268	63.370	258.268

Note 10
Afledte finansielle instrumenter

Afledte finansielle instrumenter 2018	**Bogført værdi**	**Udløb år**	**Hovedstol**
Future, statsobligationer	0	0-1	298.496
Renteswap, reference rente EURIBOR 6 Month	-101.880	1-10	1.288.058
Valutaterminsforretninger (CHF, EUR, GBP, JPY, USD)	-224.849	0-1	20.664.545
	-326.729		

Afledte finansielle instrumenter 2018 koncern			
Covered warrant, udenlandske noterede aktier	75.982	0-1	-
Covered warrant, udenlandske noterede aktier	186.568	0-10	-
Future, statsobligationer	0	0-1	298.496
Renteswap, reference rente EURIBOR 6 Month	-101.880	1-10	1.288.058
Valutaterminsforretninger (CHF, EUR, GBP, JPY, USD)	-220.528	0-1	89.999.862
	-59.859		

Afledte finansielle instrumenter 2019			
Future, statsobligationer	0	0-1	672.522
Renteswap, reference rente EURIBOR 6 Month	0	1-10	0
Valutaterminsforretninger (CHF, EUR, GBP, JPY, USD)	96.365	0-1	18.406.827
	96.365		
Bogført værdi kan specificeret således:			
Afledte finansielle instrumenter med positiv bogført værdi	13.805		
Afledte finansielle instrumenter med negativ bogført værdi	-36.016		
Afledte finansielle instrumenter der kan henføres til markedsrenteprodukter	118.576		
	96.365		

Afledte finansielle instrumenter 2019 koncern			
Covered warrant, udenlandske noterede aktier	204.993	0-1	2.288
Covered warrant, udenlandske noterede aktier	28.825	0-10	474
Covered warrant, udenlandske noterede aktier	220	0	13
Future, statsobligationer	600	0-1	7.385.122
Renteswap, reference rente EURIBOR 6 Month	-716	1-10	4.445.937
Valutaterminsforretninger (CHF, EUR, GBP, JPY, USD)	95.945	0-1	105.443.001
	329.867		
Bogført værdi kan specificeret således:			
Afledte finansielle instrumenter med positiv bogført værdi	37.418		
Afledte finansielle instrumenter med negativ bogført værdi	-66.922		
Afledte finansielle instrumenter der kan henføres til markedsrenteprodukter	359.372		
	329.867		

Note 11
Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter

Domicilejendom	278.809	0	278.809	0
Investeringsejendomme	328.807	565.680	1.737.711	2.311.387
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	1.540.603	1.711.299	0	0
Udlån til tilknyttede virksomheder	178.319	95.836	0	0
Kapitalandele i associerede virksomheder	1.326.199	1.409.957	1.326.199	1.409.957
Udlån til associerede virksomheder	123.122	68.574	123.122	68.574
Kapitalandele	4.823.386	4.672.098	33.840.776	28.827.333
Investeringsforeningsandele	40.594.233	34.664.346	159.763	6.817.886
Obligationer	19.855.769	15.334.256	30.385.821	18.385.973
Indlån i kreditinstitutter	577.446	1.027.689	1.462.010	1.556.463
Afledte finansielle instrumenter	118.576	21.373	359.372	193.535
Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter, i alt	**69.745.269**	**59.571.108**	**69.673.584**	**59.571.108**
Øvrige balanceposter	-3.597.054	-3.148.920	-3.525.368	-3.148.920
	66.148.216	**56.422.188**	**66.148.216**	**56.422.188**

* Der er stillet sikkerhed for 4.219,7 mio. kr. i forbindelse med repo-forretninger

Alle beløb i tusind kr.	Pensionskassen 2019	2018	Koncernen 2019	2018
Note 12				
Andre tilgodehavender				
Tilgodehavender hos porteføljemanagere	9.567	11.343	9.567	11.343
Diverse tilgodehavender	6.406	4.693	6.406	4.693
Andre aktiver i ejendomme	0	0	27.012	2.647
Andre tilgodehavender, i alt	**15.973**	**16.036**	**42.986**	**18.682**
Note 13				
Andre periodeafgrænsningsposter				
Diverse periodeafgrænsningsposter	7.182	8.630	147.576	206.861
Forudbetalte gruppeforsikringspræmier	0	0	0	0
Forudbetalte pensioner	113.282	103.986	113.283	103.987
Andre periodeafgrænsningsposter, i alt	**120.464**	**112.616**	**260.859**	**310.848**

Note 14
Eventualaktiver

I 2014 blev dansk momspraksis ændret, hvorefter der ikke skal betales moms for visse ydelser til pensionskasser.

Pensionskassen har i februar 2016 indsendt anmodning om tilbagebetaling af uberettiget opkrævet moms til SKAT for perioden 2007 til og med 2015. Yderligere har Pensionskassen i december 2018 indsendt anmodning til Skattestyrelsen om tilbagebetaling af uberettiget opkrævet moms for perioden 1. januar 2016 – 30. september 2018.

I oktober 2019 har Skattestyrelsen skærpet definitionen af en investeringsvirksomhed, dermed muligheden for momsfritagelse. Moms-sagen er derfor endnu ikke færdigbehandlet og det er fortsat uklart i hvilket omfang Pensionskassen vil opnå tilbagebetaling og dermed størrelsen af det forventede samlede tilgodehavende.

Note 15				
Kapitalgrundlag				
Kapitalgrundlag:				
Egenkapital	2.003.873	3.554.600	2.006.176	3.556.096
Overskudskapital	835.950	0	835.950	0
Skatteaktiver i likvidationssituation	-91.503	-92.623	-91.503	-92.623
Kapitalgrundlag, i alt	**2.748.321**	**3.461.977**	**2.750.623**	**3.463.473**
Udlæg fra egenkapitalen				
Saldo pr. 1. januar	0	0		
Egenkapitalens andel af valgbonus og pensionistbonus mv.	-1.047	-263.865		
Beregnet forrentning af egenkapitalen iht. kontribution	-858.278	-84.517		
Overført fra resultatopgørelsen	859.325	348.382		
Saldo pr. 31. december	**0**	**0**		

Alle beløb i tusind kr.	Pensionskassen 2019	Pensionskassen 2018	Koncernen 2019	Koncernen 2018
Note 16				
Overskudskapital				
Overskudskapital primo (overført fra egenkapitalen)	691.402	0	691.402	0
Indbetalinger	81.509	0	81.509	0
Udbetalinger	-30.002	0	-30.002	0
Rentetilskrivning efter pensionsafkastskat	88.585	0	88.585	0
Risikoforretning	4.456	0	4.456	0
Overskudskapital i alt	**835.950**	**0**	**835.950**	**0**
Note 17				
Hensættelser til markedsrenteprodukter				
Pensionshensættelser pr. 1. januar	56.422.188	56.508.326	56.422.188	56.508.326
Retrospektive hensættelser pr. 1. januar	56.422.188	56.508.326	56.422.188	56.508.326
Bruttobidrag	2.740.108	2.611.426	2.740.108	2.611.426
Rentetilskrivning	7.513.355	-1.561.815	7.513.355	-1.561.815
Pensionsydelser	-1.476.341	-1.329.196	-1.476.341	-1.329.196
Omkostningstillæg efter tilskrivning af omkostningsbonus	-40.519	-39.676	-40.519	-39.676
Risikogevinst efter tilskrivning af risikobonus	33.729	14.314	33.729	14.314
Reserveflyt: Transformation 1.1.2016	7	-122	7	-122
Reserveflyt: Overgang til markedsrente	-10	20	-10	20
Reserveflyt: Pensionering regulativ 1-6	0	-539	0	-539
Reserveflyt: Ved bidragsfritagelse	-29.151	-15.513	-29.151	-15.513
Betaling af tilvækst for IBNS, erstatningshensættelse og midlertidige bidragsfritagelser	0	-16.349	0	-16.349
Transformationsbonus	1.765.442	264.017	1.765.442	264.017
Transformationsstyrkelse	-1.782	0	-1.782	0
Kompensation (og afskrivning af skyldig beløb) ved pensionering regulativ 1-6	0	-6	0	-6
Overført til risikokonto	-33.729	-14.314	-33.729	-14.314
Overført til overskudskapital	-742.909	0	-742.909	0
Andet	-2.173	1.615	-2.173	1.615
Retrospektive hensættelser pr. 31.december	66.148.216	56.422.188	66.148.216	56.422.188
Hensættelser til markedsrenteprodukter, i alt	**66.148.216**	**56.422.188**	**66.148.216**	**56.422.188**
Heraf overført fra anden totalindkomst, markedsrente	2.511	-	2.511	-

For markedsrenteprodukter oplyses afkast i procent og risiko for henholdsvis livscyklusprodukter og ikke livscyklusprodukter, §101

År til pension	**Procent af gennemsnitlig hensættelser**	**Procent af gennemsnitlig hensættelser**
30 år (dvs. en 35 årig)	0,62%	0,71%
15 år (dvs. en 50 årig)	2,01%	2,22%
5 år (dvs. en 60 årig)	3,58%	3,89%
5 år efter (dvs. en 70 årig)	1,55%	1,37%
Ikke livscyklus	-	-

År til pension	**Afkast i procent (før PAL)**	**Afkast i procent (før PAL)**
30 år	20,09%	-5,18%
15 år	17,87%	-4,18%
5 år	13,50%	-2,20%
5 år efter	9,25%	0,22%
Ikke livscyklus	-	-

År til pension	**Risiko**	**Risiko**
30 år	3,50	4,25
15 år	3,50	4,25
5 år	3,25	3,50
5 år efter	2,00	3,25
Ikke livscyklus	-	-

Forrentning af kundemidler efter omkostninger før skat:		
Markedsrente	15,23%	-2,99%

Alle beløb i tusind kr.	Pensionskassen 2019	Pensionskassen 2018	Koncernen 2019	Koncernen 2018
Note 18				
Hensættelse til gennemsnitsrenteprodukter				
Pensionshensættelser pr. 1. januar	3.922.821	4.034.096	3.922.821	4.034.096
Kollektivt bonuspotentiale pr. 1. januar	-1.641.046	-1.714.915	-1.641.046	-1.714.915
Akkumuleret værdiregulering pr. 1. januar	-115.896	-127.095	-115.896	-127.095
Risikomargen pr. 1. januar	-14.534	-15.349	-14.534	-15.349
Retrospektive hensættelser pr. 1. januar	2.151.344	2.176.738	2.151.344	2.176.738
Bruttobidrag	293.017	283.234	293.017	283.234
Rentetilskrivning	23.775	24.893	23.775	24.893
Pensionsydelser	-387.624	-376.746	-387.624	-376.746
Omkostningstillæg efter tilskrivning af omkostningsbonus	-3.415	-3.350	-3.415	-3.350
Risikogevinst efter tilskrivning af risikobonus	72.382	8.194	72.382	8.194
Reserveflyt: Overgang til markedsrente	10	-20	10	-20
Reserveflyt: Transformation 1.1.2016	-7	122	-7	122
Reserveflyt: Pensionering regulativ 1-6	0	539	0	539
Reserveflyt: Ved bidragsfritagelse	29.151	15.513	29.151	15.513
Transformationsbonus 1.1.2016 (efter PAL)	1	-146	1	-146
Overgangsbonus (efter PAL)	-1	1	-1	1
Transformationsstyrkelse	1.782	-1	1.782	-1
Betaling af tilvækst for IBNS, erstatningshensættelse og midlertidige bidragsfritagelser	0	16.349	0	16.349
Andet	5.929	6.023	5.929	6.023
Retrospektive hensættelser pr. 31. december	2.186.343	2.151.344	2.186.343	2.151.344
Kollektivt bonuspotentiale pr. 31. december	1.854.927	1.641.046	1.854.927	1.641.046
Akkumuleret værdiregulering pr. 31. december	173.490	115.896	173.490	115.896
Risikomargen	15.053	14.534	15.053	14.534
Hensættelse til gennemsnitsrenteprodukter, i alt	**4.229.813**	**3.922.821**	**4.229.813**	**3.922.821**
Heraf overført fra anden totalindkomst, gennemsnitsrente	168	-	168	-
Anvendt kollektivt bonuspotentiale	**10.995**	**0**	**10.995**	**0**
Anvendt individuelt bonuspotentiale	**4.059**	**14.534**	**4.059**	**14.534**
Hensættelse til gennemsnitsrenteprodukter kan specificeres således:				
Alle rentegrupper, samlet	2.567.453	2.353.181		
Gruppeliv	47.941	54.684		
Risikogrupper, samlet	1.614.420	1.514.956		
Omkostningsgrupper, samlet	0	0		
	4.229.814	**3.922.821**		

Fordelingen af hensættelserne efter rentegrupper for de forsikringsbestande, der er omfattet af kontributionsprincippet, §100 stk. 4:

	Garanterede ydelser	Individuelt bonus-potentiale	Kollektivt bonus-potentiale	Risiko margen
Pensionshensættelser pr. 1. januar 2019				
Gennemsnitsrente	2.209.835	2.722	126.090	14.534
Gruppeliv	54.684			
Alle rentegrupper	**2.264.518**	**2.722**	**126.090**	**14.534**
Pensionshensættelser pr. 31. december 2019				
Gennemsnitsrente	2.311.892	0	240.508	15.053
Gruppeliv	47.941	0	0	0
Alle rentegrupper	**2.359.833**	**0**	**240.508**	**15.053**

	Pensionskassen		Koncernen	
	2019	2018	2019	2018
Fordelingen af kollektivt bonuspotentiale på risikogrupper og omkostningsgrupper samlet for de forsikringsbestande, der er omfattet af kontributionsprincippet, §100 stk. 5:				
Gruppeliv	1.464.731	1.382.235	1.464.731	1.382.235
Gennemsnitsrente	149.689	132.721	149.689	132.721
Risikogrupper, samlet	**1.614.420**	**1.514.956**	**1.614.420**	**1.514.956**
Gruppeliv (Risiko)				
Risikoresultat efter bonus i beløb	82.495	-64.140		
Risikoresultat efter bonus i procent	5,73%	-4,26%		
Gennemsnitsrente (Risiko)				
Risikoresultat efter bonus i beløb	21.211	16.692		
Risikoresultat efter bonus i procent	0,94%	0,66%		
Gennemsnitsrente (Omkostninger)				
Omkostningsbidrag efter bonus	485	519		
Forsikringsmæssige driftsomkostninger	440	472		
Omkostningsresultat, beløb	45	47		
Omkostningsresultat, procent	0,00%	0,00%		

	2019 Afkastprocent	2018 Afkastprocent	2019 Bonusgrad	2018 Bonusgrad
Afkastprocent og Bonusgrad for de forsikringsbestande, der er omfattet af kontributionsprincippet:				
Gennemsnitsrente	11,41%	0,20%	11,25%	6,14%
Forrentning af kundemidler efter omkostninger før skat:				
Gennemsnitsrente	11,34%	-0,69%		

Fordelingen af fortjenstmargen på relevante bestande § 101 a

Alle beløb i tusind kr.	Pensionskassen 2019	Pensionskassen 2018	Koncernen 2019	Koncernen 2018
Kollektivt bonuspotentiale				
Kollektivt bonuspotentiale pr. 1. januar	1.641.046	1.714.915	1.641.046	1.714.915
Årets forbrug/hensættelse	213.881	-73.869	213.881	-73.869
Kollektivt bonuspotentiale, i alt	**1.854.927**	**1.641.046**	**1.854.927**	**1.641.046**
Kollektivt bonuspotentiale kan specificeres således:				
Afdeling D (rentegruppe)	240.508	126.090	240.508	126.090
Risikogrupper	1.614.420	1.514.956	1.614.420	1.514.956
Kollektivt bonuspotentiale, i alt	**1.854.927**	**1.641.046**	**1.854.927**	**1.641.046**

Note 19
Gæld til kreditinstitutter

Gæld til kreditinstitutter vedrørende repoforretninger*	4.169.925	3.285.390	4.169.925	3.285.390
Gæld til kreditinstitutter, i alt	**4.169.925**	**3.285.390**	**4.169.925**	**3.285.390**
Gæld til kreditinstitutter vedrørende repoforretninger, der kan henføres markedsrenteprodukter	3.635.339	2.843.554	3.635.339	2.843.554

Alle beløb i tusind kr.	Pensionskassen 2019	Pensionskassen 2018	Koncernen 2019	Koncernen 2018
Note 20				
Anden gæld				
Diverse gæld	54.766	55.759	260.995	202.378
Deposita fra lejere	0	0	23.757	24.420
Anden gæld i ejendomme	5.801	9.166	33.940	20.573
Anden gæld, i alt	**60.567**	**64.925**	**318.691**	**247.371**
Note 21				
Periodeafgrænsningsposter				
Diverse periodeafgrænsningsposter	23.333	34.228	23.333	34.228
Periodeafgrænsningsposter, i alt	**23.333**	**34.228**	**23.333**	**34.228**

Note 22
Eventualforpligtelser

Investeringsaktiver til overtagelse efter regnskabsåret 182 mio. kr.

Pensionkassen har registereret aktiver til fordel for de forsikrede med 73.885 mio. kr.
der fordeler sig på investeringsejendomme 615 mio. kr., kapitalandele tilknyttede virksomheder 1.459 mio. kr., udlån tilknyttede virksomheder 200 mio. kr., kapitalandele associerede virksomheder 1.492 mio. kr., udlån associerede virksomheder 138 mio. kr., kapitalandele 5.726 mio. kr., investeringsforeninger 44.787 mio. kr., obligationer 18.560 mio. kr., indlån i kreditinstitutter 835 mio. kr. og tilgodehavende renter 72 mio. kr.

Heraf vedrører 66,1 mia. kr. investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter.

Der er afgivet investeringstilsagn overfor investeringsfonde med 3.850 mio. kr. pr. 31. december 2019.

Momsreguleringsforpligtelser vedrørende ejendomme udgør 1 mio. kr. for PBU og 4 mio. kr. for koncernen pr. 31. december 2019.

Datterselskaber, der er skattefritaget, afsætter der ikke aktuel og udskudt skat.
Såfremt selskaberne på et senere tidspunkt ikke længere måtte opfylde betingelserne for skattefrihed udgør den samlede skatteforpligtigelsen ca. 113,8 mio. kr.

Der foreligger ingen panthæftelser, kautions-, garanti- eller lignende forpligtigelser ud over, hvad der fremgår af regnskabet.

Alle beløb i tusind kr.	Pensionskassen 2019	2018
Note 23		
Nærtstående parter		
PBU Bolig A/S		
PBU Invest Holding PS		
PBU Ejendomsudvikling ApS		
Ejendomsudvikling Flintholm Have P/S		
Bygmester Have ApS		
Ejendomsudvikling Nyborg Midtermole P/S		
Ejendomsudvikling Rådhuse Have P/S		
Ejendomsudvikling Brahesbakke P/S		
Ejendomsudvikling Kronborg Strand P/S		
Forca A/S		
Investment Partners K/S		
Green Power Partners K/S		
Green Power Partners II K/S		
Dansk Ejendomsfond I/S		
Kalvebod Brygge P/S		
Transaktioner med PBU Bolig A/S		
Pensionskassen for Børne- og Ungdomspædagoger lejer kontorlokaler i Ejendommen Østerfælled Torv 3, årlig leje	380	1.359
Lejeaftalen er indgået på markedsmæssige vilkår.		
Transaktioner med PBU Invest Holding A/S		
PBU har i 2019 foretaget kapitalindskud med	194.864	79.157
PBU har i 2019 oppebåret et administrationsvederlag på	40	40
Transaktioner med Bygmester Have ApS		
PBU har i 2019 foretaget kapitalindskud med	9.000	0
Mellemværende pr. 31.12.2019	0	0
Rente af mellemværende	0	0
Transaktioner med Ejendomsudvikling Nyborg Midtermole P/S		
PBU har i 2019 foretaget kapitalindskud med	105.914	0
PBU har i 2019 foretaget udlån med	93.184	71.730
Transaktioner med Ejendomsudvikling Rådhus Have P/S		
PBU har i 2019 foretaget kapitalindskud med	0	9.500
PBU har i 2019 foretaget udlån med	43.883	36.500
Transaktioner med Ejendomsudvikling Brahesbakke P/S		
PBU har i 2019 foretaget kapitalindskud med	0	9.500
Transaktioner med PBU Ejendomsudvikling ApS		
PBU har i 2019 oppebåret et administrationsvederlag på	20	100
Transaktioner med Ejendomsudvikling Kronborg Strand P/S		
PBU har i 2019 foretaget kapitalindskud med	0	0
PBU har i 2019 foretaget udlån med	138.397	77.550
Transaktioner med IFU Investment Partners K/S		
PBU har i 2019 foretaget kapitalindskud med	1.763	20.688
Udbytte fra IFU Investment Partners K/S	0	175
Transaktioner med Green Power Partners K/S		
Udbytte Green Power Partners K/S	0	-20.381
Transaktioner med Green Power Partners II K/S	0	-37.475
Udbytte Green Power Partners II K/S		
Transaktioner med Dansk Ejendomsfond I A/S		
Udbytte Dansk Ejendomsfond I A/S	125.000	65.000
Transaktioner med Kalvebod Brygge P/S		
Kapitalindskud Kalvebod Brygge P/S	14.980	73.750

Løbende mellemværender forrentes på markedsvilkår.

PBU's bestyrelse og direktion fremgår af note 6

Alle beløb i tusind kr.	Pensionskassen 2019
Pensionskassen har kapitalandele i følgende tilknyttede virksomheder :	
PBU Invest Holdning P/S med hjemsted i Gentofte.	
Aktivitet: Eje andel af fonde	
Ejerandel : 100 %	
Virksomhedens resultat	9.303
Virksomhedens egenkapital	274.285
PBU Bolig A/S med hjemsted i København.	
Aktivitet: Eje og udleje af fast ejendom	
Ejerandel : 100 %	
Virksomhedens resultat	13.548
Virksomhedens egenkapital	977.858
PBU Ejendomsudvikling ApS med hjemsted i København.	
Aktivitet: Udøve virksomhed som komplementar i partnerselskaber	
Ejerandel : 100 %	
Virksomhedens resultat	37
Virksomhedens egenkapital	280
Professionel forening Institutionel Investor FMBA med hjemsted i København.	
Aktivitet: Investeringsadministration	
Ejerandel : 100 %	
Virksomhedens resultat	8.431.322
Virksomhedens egenkapital	44.704.424
Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter indgår foreningen som investeringsforeningsandele i pensionskassen	
Ejendomsudvikling Flintholm Have P/S med hjemsted i København.	
Aktivitet: Udøve virksomhed med ejendomsudvikling	
Ejerandel : 100 %	
Virksomhedens resultat	-8.975
Virksomhedens egenkapital	267.038
Bygmester Have ApS med hjemsted i København.	
Aktivitet: Udøve virksomhed med ejendomsudvikling	
Ejerandel : 100 %	
Virksomhedens resultat	9.039
Virksomhedens egenkapital	170.074
Ejendomsudvikling Nyborg Midtermole P/S med hjemsted i København.	
Aktivitet: Udøve virksomhed med ejendomsudvikling	
Ejerandel : 95 %	
Virksomhedens resultat	14.037
Virksomhedens egenkapital	43.967
Ejendomsudvikling Rådhuse Have P/S med hjemsted i København.	
Aktivitet: Udøve virksomhed med ejendomsudvikling	
Ejerandel : 95 %	
Virksomhedens resultat	-17.084
Virksomhedens egenkapital	-7.084
Ejendomsudvikling Brahesbakke P/S med hjemsted i København.	
Aktivitet: Udøve virksomhed med ejendomsudvikling	
Ejerandel : 95 %	
Virksomhedens resultat	-635
Virksomhedens egenkapital	9.165

Alle beløb i tusind kr.	Pensionskassen 2019
Pensionskassen har kapitalandele i følgende associerede virksomheder :	
Ejendomsudvikling Kronborg Strand P/S med hjemsted i København	
Aktivitet: Udøve virksomhed med ejendomsudvikling	
Ejerandel : 47 %	
Virksomhedens resultat	24.358
Virksomhedens egenkapital	134.804
Forca A/S med hjemsted i Gentofte	
Aktivitet: Udøve virksomhed med administration af pensionsvirksomhed	
Ejerandel : 33,33 %	
Virksomhedens resultat	-1.643
Virksomhedens egenkapital	333.431
Investement Partners K/S med hjemsted i København	
Aktivitet: Deltage som en co-investor i store IFU projekter sammen med danske virksomheder	
Ejerandel : 50 %	
Virksomhedens resultat	-22.198
Virksomhedens egenkapital	65.686
Green Power Partners K/S med hjemsted i København	
Aktivitet: Opkøbe, investere i, udvikle, drive og sælge projekter vedrørende vedvarende energi med særlig fokus på solar PV-anlæg i Europa	
Ejerandel : 30 %	
Virksomhedens resultat	40.725
Virksomhedens egenkapital	762.664
Green Power Partners II K/S med hjemsted i København	
Aktivitet: Opkøbe, investere i, udvikle, drive og sælge projekter vedrørende vedvarende energi	
Ejerandel : 49,95 %	
Virksomhedens resultat	38.356
Virksomhedens egenkapital	773.052
Dansk Ejendomsfond I A/S med hjemsted i Glostrup	
Aktivitet: Drive virksomhed inden for investering og udlejning af fast ejendom	
Ejerandel : 25 %	
Virksomhedens resultat	137.793
Virksomhedens egenkapital	1.501.858
Kalvebod Brygge P/S med hjemsted i Glostrup	
Aktivitet: Opføre, udleje og drive en eller flere ejendomme på Kalvebod Brygge i København og dermed beslægtet virksomhed	
Ejerandel : 25 %	
Virksomhedens resultat	12.200
Virksomhedens egenkapital	1.025.100

Note 24
Femårsoversigt og nøgletal
Femårsoversigt og nøgletal fremgår af Ledelsesberetningen tabel 8 og 9

Note 25
Realiserede resultat
Principper for fordeling af det realiserede resultat fremgår af Anvendt regnskabspraksis note 1
Fordeling af det realiserede resultat fremgår af Ledelsesberegningen tabel 5 og 6

Note 26
Finansielle risici og forsikringsrisici
Beskrivelse af politikker mv. vedr. finansielle risici og forsikringsrisici fremgår af Ledelsesberetningen side 8-10

Note 27

Specifikation af investeringsaktiver og afkast - markedsrenteprodukter

Alle beløb i mio. kr.	Regnskabsmæssig værdi		Afkast i % p.a. før skat
	Primo	Ultimo	
Grunde og bygninger	**5.237**	**5.107**	**4,68%**
Noterede kapitalandele	24.166	26.585	30,31%
Unoterede kapitalandele	3.853	4.279	9,57%
Kapitalandele i alt	**28.019**	**30.864**	**27,36%**
Stat- og realkreditobligationer	13.747	18.827	2,03%
Indeksobligationer	2.778	2.559	4,83%
Kreditobligationer og emirging markets obligationer	8.288	9.859	16,03%
Udlån m.v.	0	2.418	0,68%
Obligationer og udlån i alt	**24.813**	**33.663**	**6,76%**
Dattervirksomheder	**0**	**0**	**0,00%**
Øvrige investeringsaktiver	**1.417**	**582**	**0,12%**
Afledte finansielle instrumenter til sikring af nettoændringer af aktiver og passiver	**-290**	**87**	

Afkast i % er tidsvægtet på baggrund af afkastet på månedsbasis.
Der er foretaget reklassifikation i forhold til sidste årsregnskab

Note 28

Specifikation af investeringsaktiver og afkast - gennemsnitsprodukter

Alle beløb i mio. kr.	Regnskabsmæssig værdi		Afkast i % p.a. før skat
	Primo	Ultimo	
Grunde og bygninger	**392**	**362**	**4,68%**
Noterede kapitalandele	1.074	1.108	30,31%
Unoterede kapitalandele	277	282	9,57%
Kapitalandele i alt	**1.351**	**1.390**	**27,36%**
Stat- og realkreditobligationer	1.495	1.785	2,03%
Indeksobligationer	249	220	4,83%
Kreditobligationer og emirging markets obligationer	644	705	16,03%
Udlån m.v.	0	101	0,68%
Obligationer og udlån i alt	**2.388**	**2.811**	**6,76%**
Dattervirksomheder	**0**	**0**	**0,00%**
Øvrige investeringsaktiver	**110**	**38**	**0,12%**
Afledte finansielle instrumenter til sikring af nettoændringer af aktiver og passiver	**-19**	**6**	

Afkast i % er tidsvægtet på baggrund af afkastet på månedsbasis.
Der er foretaget reklassifikation i forhold til sidste årsregnskab

Note 29
Oplysning om dagsværdi (koncern 2019)

Investeringsaktiver og finansielle forpligtelser er indregnet til dagspris eller amortiseret kostpris, jf. nærmere herom i note 1. Dagsværdien er den pris, der kan opnås ved salg af et aktiv, eller der skal betales for overdragelse af en forpligtelse i en normal transaktion mellem uafhængige parter på måletidspunktet. Dagsværdien bestemmes ud fra nedenstående hierarki:

Niveau 1: Noterede priser
Noterede priser anvendes, hvor der eksisterer et aktivt marked for børsnoterede kapitalandele, obligationer, afledte finansielle instrumenter m.m. Som udgangspunkt anvendes lukkekursen på balancedagen.

Niveau 2: Observerbare input
For noterede aktiver, hvor lukkekursen ikke afspejler dagsværdien, fastsættes dagsværdien ud fra noterede kurser på lignende aktiver eller forpligtelser eller ud fra andre værdiansættelsesmetoder, som baseres på observerbare markedsinput, fx indikative priser eller input fra banker eller brokere. For afledte finansielle instrumenter anvendes vurderingsteknikker, som er baseret på observerbare markedsbetingelser som rentekurver og valutakurser mv. I denne kategori hører blandt andet afledte finansielle instrumenter og visse typer af unoterede obligationer.

Niveau 3: Ikke-observerbare input
For en væsentlig andel af aktiverne kan værdiansættelsen ikke alene baseres på observerbare markedsdata. Det drejer sig om unoterede kapitalandele, herunder kapitalandele i tilknyttede og associerede virksomheder samt om domicilejendomme. For disse aktiver anvendes værdiansættelsesmodeller, der kan indebære skøn over aktuelle markedsforhold og den fremtidige udvikling heri. I note 1 – anvendt regnskabspraksis – er de anvendte værdiansættelsesmodeller beskrevet nærmere.

	Noterede kurser	Observerbare input	Ikke observerbare input	I alt
Domicilejendomme	0	0	34.591	34.591
Investeringsejendomme	0	0	215.589	215.589
Kapitalandele i associerede virksomheder	0	0	166.142	166.142
Udlån til associerede virksomheder	0	0	15.275	15.275
Kapitalandele	2.511.411	0	826.260	3.337.671
Investeringsforeningsandele	8.143	8.954	0	17.097
Obligationer	2.199.031	2.037.080	1.495	4.237.606
Indlån i kreditinstitutter	114.847	35.062	12.891	162.800
Afledte finansielle instrumenter	20.128	17.289	0	37.418
Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukt	43.344.581	15.304.189	11.024.813	69.673.583
Investeringsaktiver til dagsværdi	**48.198.142**	**17.402.573**	**12.297.056**	**77.897.771**
Gæld vedrørende afledte finansielle instrumenter	0	-7.265	0	-7.265
Gæld til kreditinstitutter	0	-534.586	0	-534.586
Finansielle forpligtelser til dagsværdi	**0**	**-541.851**	**0**	**-541.851**

Værdiansættelse baseret på ikke observerbare input

Dagsværdi primo	9.650.883
Overførsler til/fra andre niveauer	0
Køb/Salg netto	4.123.192
Værdiregulering	-1.477.019
Dagsværdi ultimo	**12.297.056**

Oplysninger om dagsværdi vedrørende investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteproduktet

Investeringsaktiver og finansielle forpligtelser tilknyttet markedsrenteproduktet er indregnet til dagsværdi eller amortiseret kostpris jf. nærmere herom i note 1 "Anvendt regnskabspraksis"

	Noterede kurser	Observerbare input	Ikke observerbare input	I alt
Domicilejendomme	0	0	278.809	278.809
Investeringsejendomme	0	0	1.737.711	1.737.711
Kapitalandele i associerede virksomheder	0	0	1.326.199	1.326.199
Udlån til associerede virksomheder	0	0	123.122	123.122
Kapitalandele	26.403.906	0	7.436.870	33.840.776
Investeringsforeningsandele	86.543	73.220	0	159.763
Obligationer	15.566.765	14.804.793	14.263	30.385.821
Indlån i kreditinstitutter	1.073.457	280.714	107.839	1.462.010
Afledte finansielle instrumenter	213.910	145.462	0	359.372
Investeringsaktiver til dagsværdi	**43.344.581**	**15.304.190**	**11.024.813**	**69.673.583**
Gæld vedrørende afledte finansielle instrumenter	0	-59.657	0	-59.657
Gæld til kreditinstitutter	0	-3.635.339	0	-3.635.339
Finansielle forpligtelser til dagsværdi	**0**	**-3.694.996**	**0**	**-3.694.996**

Værdiansættelse baseret på ikke observerbare input

Dagsværdi primo	7.863.400
Overførsler til/fra andre niveauer	0
Køb/Salg netto	4.469.519
Værdiregulering	-1.308.106
Dagsværdi ultimo	**11.024.813**

Måleusikkerheder niveau 3 aktiver

Aktivtype	Dagsværdi i tusinde kr.	Dagsværdiens følsomhed
Niveau 3 investeringsaktiver tilknyttet gennemsnitsrenteprodukter		
Investeringsejendomme og domicilejendom	250.180	26.733 tusinde kr. [4]
Kapitalandele i associerede virksomheder[1]	166.142	Ikke tilstrækkelig adgang til oplysninger og intervaller, der belyser usikkerheden ved værdiansættelsen
Udlån til associerede virksomheder[2]	15.275	1.632 tusinde kr. [4]
Kapitalandele[1]	826.260	Ikke tilstrækkelig adgang til oplysninger og intervaller, der belyser usikkerheden ved værdiansættelsen
Investeringsforeningsandele	-	-
Obligationer[3]	1.495	Ikke tilstrækkelig adgang til oplysninger og intervaller, der belyser usikkerheden ved værdiansættelsen
Indlån i kreditinstitutter	12.891	Ikke tilstrækkelig adgang til oplysninger og intervaller, der belyser usikkerheden ved værdiansættelsen
Afledte finansielle instrumenter	-	-
Niveau 3 investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter		
Investeringsejendomme og domicilejendom	2.016.520	215.478 tusinde kr. [4]
Kapitalandele i associerede virksomheder[1]	1.326.199	Ikke tilstrækkelig adgang til oplysninger og intervaller, der belyser usikkerheden ved værdiansættelsen
Udlån til associerede virksomheder[1]	123.122	13.156 tusinde kr. [4]
Kapitalandele[1]	7.436.870	Ikke tilstrækkelig adgang til oplysninger og intervaller, der belyser usikkerheden ved værdiansættelsen
Investeringsforeningsandele	-	-
Obligationer[2]	14.263	Ikke tilstrækkelig adgang til oplysninger og intervaller, der belyser usikkerheden ved værdiansættelsen
Indlån i kreditinstitutter	107.839	Ikke tilstrækkelig adgang til oplysninger og intervaller, der belyser usikkerheden ved værdiansættelsen
Afledte finansielle instrumenter	-	-

1) Alle aktiver herunder er fondsbaserede og dækker blandt andet: Ejendomme, OPP projekter, Private Equity, Private Equity FoF og Infrastruktur. Der henvises til afsnittet i note 1 vedrørende "dagsværdi af finansielle instrumenter" for en beskrivelse af værdiansættelsesmetoder

2) Udlån til bolig byggeprojektet Kronborg Strand, som Pædagogernes Pension ejer 47 pct. af

3) Alle aktiver herunder er fondsbaserede og dækker primært Distressed Debt. Der henvises til afsnittet i note 1 vedrørende "dagsværdi af finansielle instrumenter" for en beskrivelse af værdiansættelsesmetoder

4) En ændring i afkastkravet på 50 bp. vil reducere værdien med